

1 KORIN

Pol One Towe Tutawe eite Omo Korin ma'e Lese Ausawi

1 Korin Peri Tutawe

Pol omo Efesus sahe iroteye ape, le one towe eite lu taune, Jisas ne tote tawesiteye ape mo ma'e, omo Korin sahe lese ausawi. Omo ape sahe Juda lo lu taune tomu ne'ese iroteye. Sosu aiwawe a'i Grik lo lu taune tomu ne'ese iroteye. Omo Korin ape erasi a'i ne. Lu taune tomu ne'ese ma'aru, etiri tomu ne'ese iroteye. Lu taune tomu ne'ese au wisereye nine'iteye. Serai lu taune tamo Jisas ne tote tawesiteye su, lowe god wawero lo etiri aiwawe a'i anite ya'oreteye. Pol one towe eite lowe ma'e lese ausawi su, le yo seni afofo a'i lowe lo au ta'ane fareraiyeteye.

---

1 ¹Iyape ano Pol. Owane Sitewi, marepi lo se, le lai ane Jisas Krais lo wiyawi meni heneraiyei ne ei ariariye. Kaiyemo nomo lo, iyape Sostenes, ane one towe eite lese ausawisiya. ²Ane one towe eite lu taune werese ma'e Owane Sitewi lo peri wanu umasinamiteye ape, omo Korin sahe irosiya ape, ausawiyei. Fene Krais Jisas ne tote tawesiteye su, fene Owane Sitewi lo nihe se lu taune asevaro wara'i a'i henerai. Le fene marepi hepene wara'i a'i heneraiyei ne ei aniye. Lu taune werese, omo werese a'i irosiya ape, Owane Sitewi lowe Owane Jisas Krais lo iyape se ei aniye su, lowe aiwawe a'i Owane Sitewi lo nihe se, lu taune asevaro wara'i a'i henerai. Le Owane pefine a'i nomo lo henerai. ³Owane Sitewi lo ferafereyei fene mase fa ironamite. Owane Sitewi Tai Pefine a'i nomo lo, sosu Owane Jisas Krais aiwawe a'i, lowesi marepi fetane a'i fene ma'e ausawiyei.

Ane Owane Sitewi fene ne au te'e wisereyenamisiya.

⁴Ane mi mi weriyei Owane Sitewi ano ma'e fene ne au te'e wisereyenamisiya. Owane Sitewi lo ferafereyei, Krais Jisas ma'e fai ape,

le fene ma'e auwe. ⁵Fene Krai mase nate tawesiteye su, etiri werese fene irowe ape, le fene ma'e au pati ta'aneye. Peri werese fene au te'eye ape, le lai au pati ta'aneye. Sosu aiwawe a'i, etiri werese fene wanu so'oruwe ape, le lai fene ma'e au atuatu areiyete. ⁶Nomo Krai ne fene ma'e au te'e fiyariteye su, fene lai yo seni farere a'i fene lo lu taune ma'e au te'e atuatu areiyenamiteye. Serai lowe yo seni farere a'i fene lo siyeye su, lowe Krai lo peri pefine a'i siye so'oruwerowa. ⁷Serai etiri werese ape mo, Owane Sitewi lo Hepene Wara'i neri a'i, fene ma'e auwe ape, fene etiri ape mo po'ute te ta'ame. Serai etiri ape mo, lowe wiyawi lo irowei ne pati ta'anerowa. Owane Sitewi lai fene Owane Jisas Krai au atuatu areiyerowa. Serai fene le ne marepi erasi nine'i ninawenamisiya. ⁸Jisas Krai marepi hepene fene lo au ani ti kairefiye tawesinamitorowa. Serai nowe ye'ewi henerairowa su, le si tame itorairowa su, fene marepi hepene fene lo, Owane Sitewi lo nihe se, wara'i a'i ironamirowa.^a ⁹Owane Sitewi lai nomo ma'e te'e naneiyei tamo auwe. Serai te'e naneiyei ape mo wiyeme a'i henerairowa. Le lai fene ei aniye. Serai fene ta'i ta'i a'i le ma'e aiyete su, fene meni eime lo nati wafei pefine a'i henerai. Meni eime lo ape le Jisas Krai, Meni Owane Pefine a'i nomo lo ne.^b

Ane peri ta wanuwe. Fene ai peri te'e tiyatinamisiya.

¹⁰Sosu a'i pe kaiyemo mo, ane peri kairefi a'i fene ma'e au te'esiya. Owane Jisas Krai nomo lo, lo iyape se, ane fene ma'e au te'esiya. Fene werese marepi ta'i a'i totenamite. Fene marepi ta'i a'i totenamiyei su, fene marepi hesi hesi ai marepi tote tiyatirowata. Fene marepi ta'i a'i tote tiyatiteyei su, marepi hepene fene lo pefine a'i henerairowa. Sosu marepi werese fene lo marepi pefine a'i au atuatu areiyerowa.^c ¹¹Kaiyemo mo ano, lu tamo, menitani Kloe lo lu tewi ma'e fai ape, lowe yo seni fene lo ne ane ma'e au te'esai. Lowe ane ma'e apou au te'esai, "Fene ai marepi tote te'e tiyatinamisiya." ¹²Peri ape, ane fene ne wanuteye ape, lu tamo apou a'i te'esiya. "Nomo lai Pol lo marepi umasisiya." Lu tere'e tamo apou te'esiya, "Ahowa, nomo lai Apolos lo marepi umasisiya." Lu tere'e tamo apou te'esiya, "Nomo Sifas lo marepi umasinamisiya." Lu tere'e tamo apou te'esiya, "Nomo Krai lo marepi umasinamisiya."^d ¹³Ane peri ta fene ma'e ei towerisiya. Krai lo marepi, nomo fara'u tewi a'i tewi a'i au ani erauweyei awere? Ane fene ne me tape'i sahe au temeniyeye awere? Ahowa, meni ta fene sa'i se au huwe su, le Pol lo iyape se fene ma'e au huwe awere? Opiyete!

¹⁴Ane Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyesiya. Ane lu hesi sa'i au huwe. Ane meni Krispas, sosu meni Kaias aiwawe a'i, sa'i au huwe. Lu taune tere'e werese ane sa'i au hu ta'ame. Serai lu taune tomu ne'ese ane

^a 1:8 1 Te 3:13; 5:23 ^b 1:9 1 Jo 1:3; 1 Te 5:24 ^c 1:10 Fl 2:2 ^d 1:12 1 Ko 3:4; Ap 18:24-28

ne peri te'erowata, “Nomo Pol lo lu feni henerai.”^e ¹⁵Serai owe meni ta apou eisiya. “Ane Pol lo iyape se sa'i ani huwe.” ¹⁶Ahowa, weiya! Ane Stefanas lo lu tewi tamo sa'i au huwe. Lu taune tere'e tamo ane lai sa'i au hu ta'ame. Ane lu taune tamo tere'e sa'i au huwe su, ane so'oru ta'ama.^f ¹⁷Krais ane lu taune ma'e au huwei ne eimawesawi ta'ame. Ahowa, le ane Krais lo peri heneruwe wisere a'i lu taune ma'e au te'e fiyariyei ne eimawesawi. Le awei lo marepi wisere a'i ane ma'e au ta'ame. Ahowa, ane peri ta au te'eyei su, ane Krais lo me tape'i lo peri a'i ne au te'e fiyariyei. Serai Krais lo me tape'i yahowa'i a'i henerairowata.

Krais lo peri heneruwe wisere a'i ne, awei lo marepi wou ta'ama.

¹⁸Peri ano pefine a'i ne. Lu taune werese, Jisas lo peri umasi ta'ame ape, lowe apou totesiya, “Jisas lo me tape'i lo peri, meremereye a'i ne.” Lowe mi mi pasi pasi weriyei temeniye po'uterowa. Ahowa, nomo werese Jisas lo peri wanu tote umasinamisiya ape, Jisas lo me tape'i lo peri nomo ma'e Owane Sitewi lo kairefi a'i heneraisiya.^g ¹⁹Tu naifa weriyei meni ta Owane Sitewi lo peri one towe sahe apou leseye, Owane Sitewi lai apou eisiya,

“Ani so'oruwe siye lu werese lo marepi wisere a'i, ane marepi wisere a'i lowe lo au luwaruwe po'uterowa. Sosu lu taune werese marepi towafi lowe lo erasi a'i totesiya ape, ane lai marepi lowe lo hi ani ararorowa.” *Ais 29:14*

²⁰Ane fene ma'e ei towerisiya, Eiwerou ma'e lu werese, etiri so'oruwesiya ape irosiya awere? Eiwerou ma'e leseyei siye lu werese irosiya awere? Eiwerou ma'e peri te'e te'e siye lu werese irosiya awere? Lu werese ape mo ariye tene! Owane Sitewi lai marepi wisere werese a'i lowe lo au meremereyeyei ne henerainamiteye.^h

²¹Owane Sitewi lai marepi pefine a'i se toteteye su, lu taune werese, marepi towafi lowe lo se, Owane Sitewi ma'e aiyerowata. Lu taune tamo, marepi towafi lowe lo se, Owane Sitewi ma'e aiyeiyei su, lowe Owane Sitewi so'oru ta'ama. Lu taune tamo apou totesiya, “Krais lo me tape'i lo peri meremereye aiwawe a'i ne.” Ahowa, Owane Sitewi lo marepi sitewi apou totesiya, “Krais lo me tape'i lu taune werese ma'e marepi hepene he'i a'i aurowa. Serai Owane Sitewi lai marepi tote wisere nine'inamisiya.”ⁱ ²²Peri eite pefine a'i ne. Juda lo lu taune werese, lowe Owane Sitewi lo wiyawi erasi pefine a'i siyeyei ne ani nehireme. Sosu aiwawe a'i Grik lo lu taune werese, lowe marepi wisere pefine a'i siye so'oruweyeyei ne ani nehireme. ²³Ahowa, nomo lai Jisas, me tape'i sahe temeniyeiye ape, au te'e fiyari areiyesiya. Nomo Juda lo lu taune werese

^e 1:14 Ap 18:8; Ro 16:23   ^f 1:16 1 Ko 16:15   ^g 1:18 Ro 1:16   ^h 1:20 Ais 19:12; 33:18; 44:25; Jop 12:17   ⁱ 1:21 Mt 11:25

ma'e au te'lesiya su, lowe marepi towafi lowe lo ti tawesinamisiya. Sosu aiwawe nomo Grik lo lu taune ma'e au te'lesiya su, lowe marepi nomo lo ne meremereye a'i totesiya.^j ²⁴Ahowa, lu taune werese Owane Sitewi lai ei ani ariariyeye ape, Juda lo lu taune tamo, sosu Grik lo lu taune tamo, Krai Owane Sitewi lo kairefi se lowe ma'e heneraiyei. Krai aiwawe a'i Owane Sitewi lo marepi wisere pefine a'i ne.^k ²⁵Owane Sitewi lo marepi meremereye a'i iroteyei su, Owane Sitewi lo marepi meremereye a'i ape awei lo lu lo marepi wisere a'i hi ani araroteyei. Sosu aiwawe a'i Owane Sitewi lo marepi pere'e pere'e a'i iroteyei su, Owane Sitewi lo marepi pere'e a'i lu taune lo marepi kairefi a'i hi ani araroteyei.^l

²⁶Kaiyemo mo, nowe tu naifa, Owane Sitewi lai fene ei ani ta'ame su, fene nowe ape se totere. Fene werese awei lo marepi so'oru ta'ama. Fene werese lu owane pefine se ta'ame. Fene werese lu tewi fene lo kairefi a'i henerai ta'ama.^m ²⁷Lu taune tomu ne'ese lai lu taune meremereye a'i ne tote luwaruwesiya. Ahowa, Owane Sitewi lai awei lo etiri meremereye a'i ariariyeye. Lu taune werese ma'e marepi wisere pefine a'i irosiya ape, sosu iyape towafi lowe lo ei ani arowesiya ape, le lowe ma'e au neritaseyeyei. Sosu aiwawe a'i Owane Sitewi lai lu taune iyape se ta'ame ariariyeye. Lu taune, kairefi pefine a'i irosiya ape, le lowe ma'e au neritaseyeyei. ²⁸Lu taune ape mo ne, awei lo lu taune lai marepi luwaru a'i totesiya ape, Owane Sitewi lai ariariyeye. Sosu le lu taune werese iyape se ta'ame aiwawe a'i ariariyeye. Sosu lu taune werese yahowa'i ape mo Owane Sitewi lai lowe ma'e ei ani aroweye. Serai lu taune iyape towafi lowe lo ei ani arowesiya ape, Owane Sitewi lai lowe ma'e yahowa'i au irowei. ²⁹Serai lu taune werese, iyape erasi a'i se, lowe iyape towafi lowe lo Owane Sitewi ma'e ei ani arowerowata.ⁿ ³⁰Fene, Krai lo peri wanu umasinamiteye ape, Owane Sitewi lai fene Krai Jisas papu hene ani funamiteye. Krai Jisas, marepi wisere pefine a'i, Owane Sitewi ma'e fai ape, henerai. Serai le marepi wisere pefine a'i nomo lo, lo sitewi ne. Le yo seni wara'i a'i nomo lo, lo sitewi ne. Owane Sitewi lai fene siyesiya su, le Krai Jisas lo yo seni wara'i a'i, fene papu irosiya ape, siyesiya. Sosu le lai fene ma'e Krai Jisas se marepi hepene he'i a'i auwe. Serai fene mi mi pasi pasi lu taune wara'i a'i ironamirowa.^o ³¹Tu naifa meni ta apou leseye, "Meni ta iyape lo ei ani aroweteyei ne totesiya su, etiri werese Owane Pefine a'i iroteye ape, lowe iyape lo ei ani arowete." *Jer 9:24*

Jisas me tape'i sahe temeniye ne lo peri au te'eteye.

2 ¹Sosu a'i pe kaiyemo mo, ane fene ma'e Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariyei ne fai su, ane fene ma'e peri kuseriyei a'i au te'e ta'ame.

^j 1:23 Ro 9:32; 1 Ko 2:14   ^k 1:24 Kl 2:3   ^l 1:25 2 Ko 13:4   ^m 1:26 Mt 11:25; Je 2:5

ⁿ 1:29 Ef 2:9   ^o 1:30 Jer 23:5-6

Ane fene ma'e awei lo marepi wisere pefine a'i se au te'e ta'ame. ²Ane marepi tutawe a'i totesiya, "Ane fene ma'e Jisas Kraisa me tape'i sahe temeniyeye ape, au te'e fiyarinamite. Peri tere'e tere'e ane au te'lerowata." ³Ane fene ma'e au te'eteye su, tahe ano pere'e a'i iroteye. Ane marepi atoweiyeye a'i ne. Sosu aiwawe tahe pa'are ano erasi a'i auseriyenamiteye.^p ⁴Ane peri ano fene ma'e au te'e fiyariye su, peri pisa'i a'i ano se, marepi fene lo tore ani ta'ame. Ahowa, peri ano se Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo kairefiyeyei lai fene ma'e au te'e atuatu areiyeteye.^q ⁵Fene Owane Sitewi lo peri wanu umasinamiteye su, fene awei lo marepi wisere a'i se tei ta'ame. Ahowa, fene Owane Sitewi lo kairefi se teinamiteye.

Hepene Wara'i a'i marepi wisere a'i nomo ma'e ausiya.

⁶Nomo Owane Sitewi lo peri au te'esiya su, nomo marepi wisere a'i se lu taune ma'e Owane Sitewi sahe tei kairefiyenamisiya ape, au te'e fiyarisiya. Marepi wisere a'i ape pereye nowe eite se ta'ama. Marepi wisere a'i ape awei lo lu owane pereye irosiya ape, ma'e fai ta'ama. Awei lo lu owane werese po'uterowa. ⁷Ahowa, nomo Owane Sitewi lo marepi wisere a'i fareyareye ape, au te'e fiyarisiya. Owane Sitewi lo marepi wisere a'i fareyare a'i ape, Owane Sitewi lai tu naifa weriyei weriyei nomo ma'e au atuatuwei ne au te'e naneiteye. Serai nomo le ne tote tawesiye su, le marepi pefine a'i lo, nomo ne auwe. Serai nomo marepi werese lo siye so'oruwewerowa. ⁸Awei lu owane werese, pereye nowe eite se irosiya ape, Owane Sitewi lo marepi wisere fareyareye a'i, lowe werese so'oru ta'ama. Lowe Owane Sitewi lo marepi wisere a'i, fareyareye a'i ape, ani so'oruweye su, lowe Meni Owane Pefine nomo lo, mitaiyeyei erasi se hire ma'e itorai ape, lowe le me tape'i sahe aine tera'e ta'ame. ⁹Ahowa, tu naifa weriyei meni ta Owane Sitewi lo peri apou leseye, "Etiri werese nihe nomo lo se siye ta'ame ape, etiri werese apaniye nomo lo se wanu ta'ame ape, etiri werese marepi nomo lo papu wi ta'ame ape, etiri werese ape mo Owane Sitewi lai lu taune werese ma'e le ne marepi tote wawesiyenamisiya ape, au ta'uwe naneirowa."

Ais 64:4

¹⁰Nomo ma'e, Owane Sitewi lo marepi umasinamisiya ape, Owane Sitewi lai etiri ape mo Hepene Wara'i a'i lo se nomo ma'e au te'e atuatuwe.

Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i etiri werese ape mo nehi siye etinamisiya. Ei, le Owane Sitewi lo marepi werese aiwawe a'i nomo ma'e au te'e atuatumamisiya. ¹¹Meni ta marepi topo lo siye so'oruwesiya aware? Hepene topo lo ape, marepi hepene lo papu irosiya ape, le marepi topo lo a'i siye so'oruwesiya. Sosu aiwawe a'i lu taune werese Owane Sitewi lo marepi so'oru ta'ama. Ahowa, Owane Sitewi lo Hepene Wara'i

^p 2:3 Ap 18:9; 2 Ko 10:1   ^q 2:4 1 Te 1:5

a'i lai Owane Sitewi lo marepi werese so'oruwe tepa'asiye tene! ¹²Nowe pereye eite se Owane Sitewi lai nomo ma'e Hepene Wara'i a'i lo, Owane Sitewi ma'e fai ape, eimawesai. Nomo awei lo sepei ani ta'ame. Etiri werese a'i Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i, nomo ma'e auwe ape, le nomo ma'e au te'e atuatu areiyenamisiya. Serai nomo Owane Sitewi lo marepi siye so'oruwerowa.

¹³Etiri ape mo, nomo lai au te'e fiyarisinya ape, awei lu tamo marepi wisere a'i lo se nomo ma'e au te'e atuatu ta'ame. Ahowa, Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i nomo ma'e peri ape ne au atuatusiya. Le Owane Sitewi lo marepi pefine a'i sosu peri pefine werese a'i omo hire ma'e itorai ape, nomo lu taune ma'e Hepene Wara'i a'i lo irosiya ape, au te'e atuatu areiyesiya. ¹⁴Awei lo lu werese, lowe Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo etiri werese siye so'oru ta'ama. Ahowa, le apou totesiya, "Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo etiri werese meremereye a'i ne." Lowe etiri werese ape mo so'oruwerowata. Lu taune Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i marepi hepene lo papu iro ta'ame ape, lowe Owane Sitewi lo etiri werese siye so'oruwerowata. Etiri ape mo omo hire ma'e fai. ¹⁵Nomo werese Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i, marepi hepene lowe lo papu ironamisiya ape, Nomo fara'u etiri werese au hese siye etisiya. Ahowa, owe awei lo meni ta lai yo seni nomo lo au hese ereirowata. ¹⁶Owane Sitewi lo one towe sahe apou eeye,

"Lu taune werese Meni Owane Pefine a'i lo marepi so'oru ta'ama.

Serai nomo etiri werese le ma'e au atuaturowata." *Ais 40:13*

Ahowa, nomo le ne tote tawesi umasiyeyi su, nomo Kraisi lo marepi siye so'oruwe tepa'asiye.

Owane Sitewi lo wiyawi yahowa'i siye lu taune.

3 ¹Sosu kaiyemo mo, tu naifa ane fene ma'e au te'eye su, fene Owane Sitewi lo etiri ape mo siye so'oruwerowata. Ahowa, ane fene ma'e au te'eye su, ane fene ma'e awei lo meni wou a'i au te'eteye. Ane fene ma'e eimane osu wou a'i au te'eteye. Fene nowe he'i a'i Kraisi lo yo umasiteye. ²Ane fene ma'e peri kairefi a'i au te'e ta'ame. Ahowa, ane fene ma'e au te'eteye su, Ane, apou wou a'i mai ta eimane osu lo ma'e mo'u au ayei ape, au te'eye. Ane fene ma'e peri ta mo'u wou a'i au te'eteye. Fene peri kairefi a'i eite wanu so'oru ta'ama. Aiwawe a'i nowe pereye eite se fene lai peri kairefi a'i eite wanu so'oruwerowata. Piyene awere?^r ³Fene lai awei lo yo seni umasinamisiya. Fene ai marepi lu taune tamo se tote tiyatinamisiya. Aiwawe a'i fene ai peri fene tiyati ma'e au te'enamisiya. Fene yo seni apou ape mo umasisiya su, fene awei lo yo seni umasisiya awere? Ei. Yo seni fene lo awei lo lu wou a'i ne.^s ⁴Lu tamo apou te'esiya,

^r 3:2 Hi 5:12-13; 1 Pi 2:2 ^s 3:3 1 Ko 1:10-11

“Nomo Pol lo marepi umasisiya.” Sosu lu tere'e tamo apou te'esiya, “Nomo meni Apolos lo marepi umasisiya.” Fene peri apou ape te'eyei su, fene awei lo lu wou a'i ne.^t

⁵Ane peri ta fene ma'e ei towerisiya, Ane, Pol, eiwerai awere? Meni ape, Apolos, eiwerai awere? Notosi a'i lai Owane Sitewi lo wiyawi yahowa'i siye lu. Notosi Owane Sitewi lo peri fene ma'e au te'e fiyariteye. Owane Sitewi lai fene ta'i ta'i a'i ei aniye. Fene Owane Sitewi lo peri wanuwe su, fene le ne tote tawesi umasinamiye. ⁶Ane fene ma'e Owane Sitewi lo peri au te'eteye su, apou wou a'i, ane me so ta yehe sameye. Sosu meni Apolos fene ma'e Owane Sitewi lo peri au te'e atuatumamiteye su, apou wou a'i le me so ape, ane awei sahe yehe sameye ape, sa'i au ani terosowe. Ahowa, Owane Sitewi a'i lai fene kairefi a'i au tei ironamisiya.^u ⁷Serai notosi lu yahowa'i ne. Ane Owane Sitewi lo peri fene papu yehe sameye. Apolos Owane Sitewi lo peri sa'i ani terosowe. Notosi lu yahowa'i ne. Owane Sitewi lai fene kairefi a'i au tei ironamisiya. ⁸Sosu meni ta Owane Sitewi lo peri yehe sameye. Meni tere'e ta Owane Sitewi lo peri sa'i ani terosowe. Lowesi marepi ta'i a'i ne. Lowesi ta'i ta'i a'i Owane Sitewi lo neri a'i anirowa. Meni ta Owane Sitewi lo wiyawi erasi ta'aneyei su, Owane Sitewi lai etiri erasi ta le ma'e neri a'i aurowa. Aiwawe a'i meni ta Owane Sitewi lo wiyawi oso a'i ta'aneyei su, Owane Sitewi lai le ma'e etiri oso a'i neri a'i aurowa. ⁹Serai notosi Owane Sitewi lo wiyawi yahowa'i a'i siye lu ne. Fene Owane Sitewi lo ta'aneyei awei wou a'i ne. Fene Owane Sitewi lo wesi, le ta'anesiya ape, wou a'i ne.^y

¹⁰Owane Sitewi ane wiyawi lo irowei ne ariariyeyewe, ferafereiyei lo ane ma'e auwe. Ane wesi ta'ane siye meni owane wou a'i ne. Ane wesi lo ta'aneyei ne marepi wisere a'i se totenamisiya. Ane lu taune Kraiss ma'e hene aniyei su, wesi ta ta'aneyei wou a'i ne. Ane wesi me tou au opotiyei. Meni tere'e wesi me tou hire ma'e ta'aneyei. Weiyai! Lu werese ta'i ta'i a'i lowe wesi ape fa au ta'ane etiyei. ¹¹Jisas Kraiss a'i lai wesi me tou tutawe aiwawe a'i ne. Lu taune tere'e werese me tou tere'e tere'e au opotirowata.^w ¹²Sosu lu taune tamo wesi me tou hire ma'e ta'aneyei su, lowe etiri tamo se ta'aneyei. Lowe tapiye gol, tapiye silva, tapiye wisere tere'e tere'e a'i, me tere'e tamo, senarepe foro'o a'i, otowe, lowe etiri apou ape mo wesi me tou hire ma'e ta'aneyei. ¹³Meni ta me tou hire ma'e etiri ape mo se ta'aneyei su, Owane Sitewi lai etiri lowe lo ape mo siye eti ereiyei. Nowe ta se etiri werese lowe lo amerame a'i heneraiyei. Owane Sitewi lai etiri werese lowe lo yehe arineyei. Etiri wisere ape mo kairefi a'i teinamiyei. Yehe ape etiri ape mo ti siyeyei. Meni ta lo wiyawi wisere a'i awere? Luwaru a'i awere?^x ¹⁴Meni ta Owane Sitewi lo wiyawi

^t 3:4 1 Ko 1:12   ^u 3:6 Ap 18:4,11   ^v 3:9 Mt 13:3-9; Ef 2:20-22   ^w 3:11 Ais 28:16;
1 Pi 2:4-6   ^x 3:13 1 Ko 4:5

kairefi a'i ta'anenamiyei su, Owane Sitewi lai le ma'e etiri wisere neri a'i aurowa. ¹⁵Meni ta lo wiyawi yehe ti po'uteyei su, le etiri ape mo lo arunatiyei. Ahowa, le marepi hepene lo arunatirowata. Owane Sitewi lai le yehe sahe ani tepa'asi aniyei.

¹⁶Wanure! Fene lai Owane Sitewi lo wesi ta wou a'i ne. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i marepi hepene fene lo papu ironamisiya. Fene so'oruwesiya awere?^y ¹⁷Meni ta Owane Sitewi lo wesi tapeti ani ereyei su, Owane Sitewi lai le aine tera'eyei. Owane Sitewi lo wesi asevaro wara'i a'i ne. Fene aiwawe a'i asevaro wara'i a'i ne.

Owane Sitewi lai wiyawi werese nomo lo au hese ereirowa.

¹⁸Fene marepi towafi fene lo owe ape arearere. Meni ta nowe eite se apou a'i toteyei su, "Ane marepi wisere ai totenamisiya." Meni ape lo marepi afofo a'i tene! Meni ape marepi wisere pefine a'i heneraiyei ne totesiya su, awei lo lu taune le ne meremereye a'i toterowa. ¹⁹Awei lo marepi wisere a'i ne, Owane Sitewi lai meremereye a'i totenamisiya. Tu naifa weriyei meni ta apou leseye,

"Owane Sitewi topo lai meni ta, awei lo marepi wisere a'i, totesiya ape, amerame a'i te'e atuatu areiyete." Serai Owane Sitewi lo nihe se awei lo marepi werese a'i lo meremereye a'i ne. Le meni ape ma'e au neritaseyerowa. *Jop 5:13*

²⁰Tu naifa weriyei meni tere'e ta Owane Sitewi lo one towe sahe apou leseye,

"Meni Owane Pefine a'i awei lo marepi werese a'i so'oruwesiya tene! Awei lo marepi werese yahowa'i a'i ne." *Sng 94:11*

²¹Serai lu taune werese lu lo marepi ne peri karere a'i yahowa'i a'i owe ape au te'ere. Etiri werese ape mo fene ne au pati aninamisiya. ²²Etiri werese ape mo fene ne au pati anisiya. Ane Pol, meni Apolos, meni Sifas, awei lo etiri werese ape mo, etiri werese ape mo, marepi hepene norohuwe ape, etiri ape mo temeniyeye ape, etiri werese nowe pereye eite se irosiya ape, etiri werese henerairowa ape, etiri werese ape mo fene ne au pati aninamisiya. ²³Fene aiwawe a'i lai fene Krai lo ne. Sosu Krai lai Owane Sitewi lo ne.

Lu taune, Owane Sitewi lai au te'e fiyariyei ne eimawesawi ape ne.

4 ¹Fene nomo ne apou a'i totere. Nomo Owane Sitewi lo wiyawi yahowa'i a'i ta'ane siye lu ne. Nomo Owane Sitewi lo peri fareyareye a'i au noweinowesiya. ²Nomo Owane Sitewi lo peri fareyareye a'i au noweinowesiya su, nomo mi mi weriyei yo seni wara'i a'i lo fa ironamite.^z ³Fene yo seni ano siye eti ereyei su, etiri oso a'i ne. Aiwawe

^y 3:16 1 Ko 6:19; 2 Ko 6:16   ^z 4:2 Lu 12:42

a'i meni tere'e awei lo marepi se yo seni ano siye eti ereiyei su, marepi ano apou totesiya, etiri oso a'i ne. Topo ane a'i lai yo seni ano siye eti ereirowata. ⁴Marepi ano apou a'i totesiya, yo seni werese ano wara'i a'i ne. Ahowa, ane yo seni luwaru a'i ironamisiya awere? Ei, Meni Owane Pefine a'i lai yo seni ano siye eti ereirowa. ⁵Serai fene yo seni werese owe ape siye eti ereire. Nowe ye'ewi henerai ta'ame. Ahowa, Meni Owane Pefine a'i si tame itorairowa su, le yo seni werese au atuatu areiyerowa. Etiri werese pasi ironamiyei su, le mi a'i sahe amerame a'i au te'e atuatu areiyerowa. Le lu taune lo marepi sitewi amerame a'i atuatu areiyerowa. Owane Sitewi yo seni lowe lo siye eti ereirowa su, le lowe tamo ma'e au te'e wisereyeyei. Sosu lu taune tere'e ma'e, le lai lowe tamo au te'e luwaruwayei.^a

Lu taune omo Korin sahe irosiya ape, lowe iyape towafi lowe lo ei ani aroweteye.

⁶Kaiyemo mo, etiri ape mo ane fene ma'e au lesesiya ape, ane peri anowe wou ane ne meni Apolos aiwawe apou a'i totesiya. Peri anowe ape fene ne au pati aniyei. Peri anowe ape ane fene ma'e au atuatuwei ape, fene Owane Sitewi lo peri werese wanu umasite. Fene meni ta iyape lo ei ani arowesiya. Sosu fene meni tere'e ta ma'e ai marepi totenamisiya. Fene yo seni ape owe ape umasite.^b ⁷Fene lu taune werese ne au ani ararosiya awere? Etiri werese omo hire sahe fene ma'e itorai ape, Owane Sitewi lai fene ma'e au tepa'asiye. Fene etiri ape Owane Sitewi ma'e aniye su, fene piyene iyape towafi fene lo ei ani arowesiya awere? Fene piyene apou te'esiya awere? “Nomo a'i lai etiri ape mo aniye.” Ahowa, etiri ape mo Owane Sitewi fene ma'e auwe ape, le neri a'i auwe.^c

⁸Fene apou a'i toteye, “Nomo etiri werese ani tepa'asiye. Nomo teme'eriyeye. Nomo ma'aru tomu ne'ese aniye. Nomo a'i lai lu owane tutawe wou henerai. Pol, Apolos aiwawe a'i lowesi nomo ma'e lu owane tutawe au iro ta'ame.” Wawero a'i tene! Wanure! Marepi ano apou a'i totesiya. Fene werese lu owane pefine a'i henerai awere? Fene lu owane pefine a'i henerai su, notosi fene mase lu taune werese, au noweinoweiteyeyei. Ahowa, fene lu yahowa'i a'i ne. ⁹Serai marepi ano apou a'i totesiya, Owane Sitewi lai nomo sosu Owane Sitewi lo peri au te'e siye lu werese yaru ye'ewi sahe iroteye. Le nomo lu tamo wou temeniyeyei ne ariariyeye. Ai lu tamo meni ta amerame a'i aine tera'eyei ne henetiyei su, lu taune tomu ne'ese le ne siye nine'iyeyei ne ta'uweraiyeyei. Meni ape ne, lowe aine tera'eyei ne totesiya ape, nomo meni ape wou a'i ne. Owane Sitewi lo ipari wisere a'i, omo hire ma'e irosiya ape, sosu lu taune werese hi awei sahe irosiya ape, lowe werese nomo siye nine'iyeyei ne ta'uwerai.

^a 4:5 1 Ko 3:8   ^b 4:6 Ro 12:3   ^c 4:7 Ro 12:6

¹⁰Fene apou a'i totesiya. Notosi Kraisi ne umasisiya su, notosi marepi meremereye a'i ironamisiya. Ahowa, fene Kraisi se marepi wisere erasi a'i henerai. Nomo tahe pere'e a'i ne. Fene tahe kairefi a'i ne. Fene iyape erasi se, nomo iyape yahowa'i a'i ne. ¹¹Nowe eite se, nomo lau mase, sa'i wawe aiwawe a'i. Ipari tahe nomo lo luwaru a'i ne. Lu taune tamo nomo au luwaruweye. Nomo wesi ariye.^d ¹²Nomo ereti nomo lo se wiyawi erasi a'i aninamisiya, lu tamo peri te'e naruwei su, nomo Owane Sitewi lo marepi wisere a'i ei ani aroweyei. Lu tamo nomo ma'e au luwaruweye su, nomo kairefi teinamiyei.^e ¹³Lu tamo iyape nomo lo te'e luwaruweye su, nomo peri fetane a'i se itiya'u te'eyei. Nomo awei lo lu luwaru a'i henerai. Nomo awei lo oro'oru wou a'i ne. Mi mi werese lowe nomo ne apou wou a'i totenamisiya.

¹⁴Ane fene ma'e etiri eite au lesesiya su, ane marepi fene lo ma'e au neritaseyerowata. Ahowa, ane marepi fene lo au fareraiyeyei ne totesiya. Apou wou a'i mai eimane lo au fareraiyeyei. ¹⁵Lu tomu ne'ese fene ma'e Kraisi lo peri ne au atuatuwei su, fene aite tomu ne'ese ta'ame. Ane Owane Sitewi lo peri fene ma'e au te'e fiyariye su, ane a'i lai tai fene lo henerai.^f ¹⁶Serai ane tai fene lo henerai su, ane fene ma'e kairefi a'i se au te'esiya. Fene yo seni wara'i a'i ano aiwawe a'i fa umasite.^g ¹⁷Ane meni Timoti fene ma'e eimawesawiyei. Le mi mi weriyei Jisas ne tote umasinamisiya. Le fene ma'e aiyeiyei su, le fene ma'e apou au te'eyei, "Fene Pol lo yo seni wara'i a'i fa umasite." Ane Timoti Jisas ma'e heneti. Serai le meni eime ano wou a'i ne. Ane le ne marepi erasi a'i tote wawesiyenamisiya. Le fene ma'e marepi hepene he'i a'i Kraisi sahe, ane umasinamisiya ape, au te'e atuatuwei. Apou wou a'i, ane lu taune werese, Jisas ne umasisiya ape, ma'e omo werese sahe Kraisi lo yo seni werese ne au te'e atuatuweye.^h

¹⁸Lu taune tamo apou a'i totesiya, "Pol nomo ma'e sewiyeyei ne aiye ta'ame." Serai lowe kuseriyei lu henerai. ¹⁹Meni Owane Pefine a'i marepi lo ane ma'e au te'e atuatu areiyerowa su, ane i'ero a'i fene ma'e sewiyeyei ne aiyerowa. Ane aiyeiyei su, ane kuseriyei lu ape mo wanu so'oruwerowa. Ane peri lowe lo wanuwe'i ta'ama. Ahowa, ane kairefi lowe lo siye so'oruwerowa. ²⁰Sosu Owane Sitewi lo marepi werese peri yahowa'i ta'ama. Ahowa, Owane Sitewi lo marepi apou wou kairefi pefine a'i ne.ⁱ ²¹Ane fene ma'e sewiyeyei ne aiyeiyei su, ane peri kairefi a'i se aiyeiyei awere? Apou a'i, ane me au se aitairowa. Ane fene ma'e aiyeiyei su, ane marepi erasi a'i tote wawesiyenamiyei awere? Ane peri momotei a'i fene ma'e aiyeiyei awere? Fene lai marepi towafi fene lo fa au hese ereire. Ane fene ma'e ai marepi se aiyerowa awere? Ane fene ma'e marepi momotei eresene a'i aiyerowa awere?

^d 4:11 2 Ko 11:23-27   ^e 4:12 Ap 18:3; 2 Te 3:8; Mt 5:44   ^f 4:15 Ga 4:19   ^g 4:16 Fl 3:17

^h 4:17 Ap 19:22   ⁱ 4:20 1 Ko 2:4

Meni ta Jisas lo yo umasiteye ape, tani lo omo lo ma'e eimawesawi.

5 ¹Lu taune tamo nomo ma'e yo seni fene lo ne au te'eye. Lowe apou au te'eye. "Lu taune tamo, fene mase irosiya ape, tafa'e yo seni luwaru a'i ironamisiya." Yo seni fene lo ape luwaru a'i tene. Lu taune tere'e Jisas lo yo umasi ta'ame ape, lowe yo seni ape apou ape iro ta'ame. Lowe ane ma'e apou te'eye. "Meni ta aite lo tani tafa'e yo seni luwaru a'i iro howeiteye."² Fene yo seni apou ape siyeteye su, fene kuseriyei a'i totenamiteye. Meni ape yo seni luwaru ape ironamiteye su, fene werese le ne marepi orese a'i tote ta'ame. Ahowa, meni ape yo seni luwaru a'i ironamiteye ape, fene meni ape Owane Sitewi lo wesi nowe ma'e fu arosawire. ³Ane fene mase iro ta'ame. Ahowa, marepi ano fene mase ironamisiya. Ane peri ape wanuwe su, meni ape yo seni luwaru a'i ironamiteye ape ne, ane Owane pefine lo iyape se le ne au hese erei tepa'asiye. Apou a'i ane fene mase iroteye.^k ⁴Fene werese ta'uweraiyei su, Meni Owane Jisas fene mase iroteyei. Aiwawe a'i marepi ano fene mase ironamiteyei. Fene ta'uweraiyei su, Owane Jisas Kraisi lo iyape se meni ape ma'e apou au te'ere, ⁵"Ne sepei Satan lo yo seni umasinamiteye su, ne le ma'e ire." Le tahe pa'are no aine tera'e po'uteyei. Sepei Satan le ma'e fofowe'i erasi au irowei su, le yo seni luwaru a'i lo me'iyeni ma'e atati aruwei. Serai nowe ye'ewi se, Jisas Kraisi si tame itorairowa su, le marepi hepene he'i a'i meni ape ma'e aurowa.^l

Korin lo lu taune towafi a'i lai te'e aroweteye.

⁶Fene apou te'eye, "Nomo Owane Sitewi lo peri wanu umasinamisiya." Fene peri ape au te'eye su, fene iyape towafi fene lo ei ani aroweye. Yo seni eite luwaru a'i tene. Fene peri anowe ano wanure! "Meni ape fe wawe sa'i aiwawe a'i ne. Fene fe lire tou erauwiyei su, fene wawe sa'i seni ani peratiyei. Wawe sa'i fe lo'u werese papu fiyariyei. Serai fe lo'u werese uwase luwaruwerowa. Meni ape fe wawe sa'i aiwawe a'i ne. Meni ape fene mase ironamiteyei su, le lai marepi werese fene lo au ani luwaruweyei."^m ⁷Serai fene fe wawe sa'i ape ani fusawire. Fene wawe sa'i ani fusawiyei su, fene marepi wisere a'i heneraiyei. Fene Kraisi lo marepi wanu tawesi umasinamiteye su, fene lirewawe amerame a'i henerai. Fene meni ape nowe ma'e ani fusawiyei su, fene marepi hepene amerame a'i aiwawe a'i heneraiyei. Kraisi, fe sipsip lo pasova nomo lo ape ne, me tape'i sahe temeniyeye su, Owane Sitewi lai yo seni luwaru werese a'i nomo lo au sasari pamowe tepa'asiye.^{n o}

^j 5:1 Wkp 18:7-8; Lo 22:30 ^k 5:3 Kl 2:5 ^l 5:5 1 Ti 1:20 ^m 5:6 Ga 5:9 ⁿ 5:7 Ais 53:7; 1 Pi 1:19 ^o 5:7 Tu naifa weriyei lu tewi Israel pani Isip sahe kalabus wesi ironamiteye. Serai Owane Sitewi Israel lo marepi orese a'i siyeteye. Owane Sitewi lowe ma'e eieye, "Fe sipsip ta'i aine tera'ere. Fisa'i lo yo tewiye hesi sahe, me tape'i sahe ani teinere. Ane fisa'i siyeyei su, ane wesi fene lo awera'iyenatiyewe, Isip lo meni eime poto werese aine tera'eyei." Israel lo lu taune werese nowe ape se marepi tote tawesinamiteyei.

⁸ Serai nomo werese ta'uwe hereiyei irowei. Nomo Kraisi ne totenamisiya. Israel tu naifa wou a'i ne. Lowe nau ta'ase weriyei ani fusawi. Nau he'i a'i ateye. Nomo aiwawe a'i ne. Nomo peri ya'ariyei, yo seni ya'ariyei, me'iyeni ma'e atati arunati. Nomo peri aseyaro au te'enamiyei, yo seni aseyaro a'i ironamiyei.^p

⁹ Ane nowe tu naifa fene ma'e one towe sahe apou au leseye. Fene lu taune tafa'e yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, lowe mase owe ape ta'uwete. ¹⁰ Ahowa weiya! Ane awei lo lu taune werese a'i tafa'e yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, au te'eyei ne tote ta'ame. Awei lo lu taune, etiri siye wisereyesiya ape, awei lo lu taune peri arearesiya ape, lu taune werese god tere'e areareye a'i umasisiya ape, ane lowe werese ne au te'eyei ne tote ta'ame. Fene lu taune yo seni luwaru a'i irosiya ape, apou ape awera'iyenatiyei su, Owane Sitewi fene awei nowe ma'e hene ani wirowa. ¹¹ Ahowa, ane fene ma'e one towe lese ausawi su, ane marepi ano apou a'i toteye. Lu taune tamo Jisas lo marepi umasiteye ape, yo seni luwaru a'i ironamisiya su, fene lu taune ape mo aiwawe a'i owe ape ta'uwete. Lu taune tafa'e yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, lu taune tamo, lu taune tere'e siye wisereyenamisiya ape, lu taune god wawero umasisiya ape, lu taune ma'e te'e narunamisiya ape, lu taune sa'i luwaru a'i a meremereyesiya ape, lu taune arearesiya ape, fene lowe werese mase owe ape ene ayei ne ta'uwete.^q

¹² Wanure! Lu taune Jisas lo yo seni umasi ta'ame ape, ane lai yo seni lowe lo au hese ereirowata. Lu taune werese Jisas lo yo seni umasinamisiya ape, fene yo seni lowe lo siye eti hese ereite. ¹³ Lu taune werese Jisas lo yo seni umasi ta'ame ape, Owane Sitewi lai yo seni werese lowe lo au hese ereirowa. Ane fene ma'e au te'esiya. Fene meni ape, ane tu au te'eye ape, Owane Sitewi lo wesi nowe ma'e na'arisawire.^r

Krais lo lu taune tiyati owe ape etire.

6 ¹ Fene, Jisas lo yo seni umasinamisiya ape, fene ai marepi luwaru a'i meni te'ere ma'e ai tiyati ironamisiya su, fene meni ape awei lo lu owane ma'e etiyei ne owe ape hetetire. Fene meni ta etiyei su, fene Owane Sitewi lo lu owane aseyaro ma'e etiyei ne hetetire. ² Wanure! Nowe ye'ewi su, lu taune Jisas lo yo seni umasinamisiya ape, lowe awei lo yo seni werese au hese ereirowa. Fene awei lo yo seni werese au hese ereirowa su, fene lai fara'u pereye nowe eite se ai marepi oso oso a'i au hese ereirowa. ³ Wanure! Fene, nomo aiwawe a'i lai Owane Sitewi lo ipari wisere a'i lo yo seni werese au hese ereirowa. Fene Owane Sitewi lo ipari wisere a'i lo yo seni au hese ereirowa su, pereye nowe eite se nomo ai marepi werese nomo lo au hese ereiyei. Ai marepi nomo lo oso oso a'i

^p 5:8 Lo 16:3   ^q 5:11 2 Te 3:6; Ta 3:10   ^r 5:13 Lo 13:5; 17:7   ^s 6:2 KTH 3:21

tene! ⁴Serai fene lu tamo ai marepi nomo lo etiyei ne ei ta'uweraiyei su, fene Owane Sitewi lo lu owane asevaro tamo te'e ariariyere. Serai lowe ai marepi nomo lo fara'u wanu au hese ereiyei. ⁵Etiri ape mo, ane fene ma'e lesesiya ape, ane fene ma'e au neritaseyeyei ne totesiya. Fene marepi apou totesiya. "Nomo lu owane werese ariye. Serai nomo ai marepi nomo lo awei lo lu owane ma'e au etiyei ne henetiyei." Wawero tene! ⁶Kaiyemo ta fene ma'e au luwaruwayei su, fene meni ape awei lo lu owane ma'e au etiyei ne heneti. Wanure! Yo seni ape luwaru a'i ne.

⁷Kaiyemo ta fene ma'e au luwaruwayei su, fene le ne awei lo meni owane ma'e etiyei ne owe ape henetire. Le fene ma'e au luwaruwayei su, fene etiri ta itiya'u owe ape irore. Fene yo seni apou ape irowei, fene Owane Sitewi ani ararowei. Yo seni ape wisere a'i tene! Kaiyemo ta ma'aru fene lo ta'arei areareyei su, fene marepi luwaru a'i le ma'e owe ape totere. Yo seni ape wisere a'i tene! ⁸Ahowa! Fene kaiyemo ta awei lo lu owane ma'e etiyei ne henetiyei su, fene lai kaiyemo ape aiwawe a'i ne. Fene kaiyemo ape ma'e au luwaruweteyei. Sosu fene lai kaiyemo lo ma'aru ta'arei areare aniyei. ⁹Lu taune werese Owane Sitewi lo yo umasi ta'ame ape, lowe Owane Sitewi lo omo hire ma'e wirowata. Fene marepi towafi fene lo owe ape arearete. Lu taune yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, lowe Owane Sitewi lo omo hire ma'e wirowata. Lu taune tafa'e yo seni ironamisiya ape, lu taune god tere'e ape'i onu umasisiya ape, lu taune naituwei towafi lowe lo au luwaruwesiya ape, taune tamo tafa'e yo seni luwaru a'i ironamisiya. Lu tamo lu tere'e tafa'e yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, lowe werese Owane Sitewi lo omo hire ma'e wirowata. ¹⁰Lu taune etiri ma'aru ta'arei anisiya ape, lu taune etiri siye wisereyamisiya ape, lu taune sa'i luwaru a'i a meremereyamisiya ape, lu taune ma'e au te'e narunamisiya ape, lu taune marepi areareyei totesiya ape, lu taune tere'e ma'e ironamisiya ape, lowe werese ape mo Owane Sitewi lo omo hire ma'e wirowata. ¹¹Fene tamo, yo seni luwaru apou ape ironamiteye. Ahowa, Meni Owane Jisas Krais lo peri wanu umasinamiteye su, Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i fene lo ani sasari pamoweye. Le marepi hepene fene lo wara'i a'i au ironamiteye. Sosu le fene ma'e eiye, "Ane nihe ano se marepi hepene fene lo wara'i a'i siyamisiya." Le Hepene Wara'i lo fene papu eimawesawi. Le Meni Owane Jisas Krais aiwawe a'i, lowesi fene ma'e au pati anisiya. Serai Owane Sitewi lai yo seni werese fene lo au hese ereiteye. Fene ma'e eiye, "Ane yo seni luwaru werese a'i fene lo au sasariye. Serai fene lu taune asevaro a'i henerai."^u

Pol tafa'e yo seni luwaru a'i ape ne au te'esiya.

¹²Fene apou te'esiya, "Meni Owane Krais yo seni luwaru a'i ano au sasari pamoweye su, ane fara'u yo seni werese werese a'i irowei." Ahowa,

^t 6:10 Ga 5:19-21; Ef 5:5; KTH 22:15   ^u 6:11 Ta 3:3-7

ane fene ma'e itiya'u eiye, “Yo seni werese apou ape marepi hepene fene lo au pati anirowata. Ei, ane yo seni werese werese fara'u irowe. Ahowa, ane yo seni luwaru a'i lo kairefi a'i unahi sahe irorowata.”^y ¹³Fene apou eiye, “Owane Sitewi topo lai lire nomo lo au ta'ane. Serai nomo ayei ta ene ayei su, ayei ape tahe pa'are nomo lo au pati aniyei.” Nowe ye'ewi se Owane Sitewi lai lire sosu ayei werese au luwaruwe po'uterowa. Fene peri tere'e apou eiye, “Tafa'e yo seni luwaru a'i tahe pa'are nomo lo ne au pati aniyei.” Wawero tene! Owane Sitewi lai tahe pa'are nomo lo au ta'ane. Serai tahe pa'are nomo lo topo lo ne. Serai nomo tafa'e yo seni luwaru a'i irowei su, nomo Owane Sitewi lo tahe pa'are au luwaruweyei.”^w ¹⁴Sosu Jisas me tape'i sahe temeniyeye su, Owane Sitewi lai le si tame hene aniyeye. Sosu nomo aiwawe a'i. Nomo temeniyeyei su, Owane Sitewi lai kairefi lo se nomo si tame hene aniyei.^x

¹⁵Fene Jisas lo peri wanu tote tawesi umasinamiteye su, fene lai Krai lo tahe pa'are tewi a'i henerai. Serai fene tafa'e yo seni luwaru a'i irowei su, fene tafa'e yo seni luwaru a'i Krai lo tahe pa'are sahe irowei. Fene yo seni luwaru a'i ape owe ape irote!^y ¹⁶Meni ta tafa'e yo seni luwaru a'i, tafa'e menitani ma'e irowei su, le tahe ta'i a'i menitani ape aiwawe a'i heneraiyei. Owane Sitewi lai tu naifa weriyei apou eiye,

“Lowesi tahe ta'i a'i heneraiyei.”^z

Stt 2:24

¹⁷Serai meni ta Meni Owane Pefine a'i ma'e tote tawesiyei su, meni ape hepene ta'i a'i le aiwawe heneraiyei.^a

¹⁸Fene tafa'e yo seni luwaru a'i ape me'iyeni ma'e atati tei arunatite! Yo seni luwaru a'i werese tere'e tahe pa'are fene lo nowe ma'e ironamisiya. Ahowa, meni ta tafa'e yo seni luwaru a'i irosiya ape, le tahe pa'are topo lo ma'e au luwaruwesiya. ¹⁹⁻²⁰Fene Jisas lo peri wanu umasinamiteye su, Owane Sitewi lai Hepene Wara'i a'i lo marepi hepene fene lo papu eimawesai. Serai tahe pa'are fene lo Owane Sitewi lo Hepene Wara'i lo wesi henerai. Jisas me tape'i sahe temeniyeye su, le yo seni luwaru werese a'i fene lo ani ete sasari pamoweye. Serai tahe pa'are fene lo, towafi fene lo ta'ama. Owane Sitewi topo lai tahe pa'are fene lo ani tepa'asiye. Peri eite wiyeme a'i tene. Fene peri eite fa wanu umasite. Serai fene tahe pa'are fene lo se yo seni asevaro wara'i irote. Fene tafa'e yo seni luwaru a'i owe ape irote. Tahe pa'are fene lo se, fene Owane Sitewi lo iyape ei ani arowete.^b

Pol naituwei lo peri au te'esiya.

7 ¹Sosu a'i pe fene etiri tamo ne ane ma'e te'le toweriteye. Ane one towe fene lo itiya'u eisiya. Meni ta tani naitu ta'ame su, le yo'orei ki a'i

^y 6:12 1 Ko 10:23   ^w 6:13 1 Te 4:3-5   ^x 6:14 Ro 8:11; 1 Ko 15:20; 2 Ko 4:14

^y 6:15 Ef 5:30   ^z 6:16 Mt 19:5   ^a 6:17 Jo 17:21-23; Ro 8:9-11   ^b 6:19-20 1 Ko 7:23; 1 Pi 1:18-19

ironamisiya. Seni ape wisere a'i ne. ²Ahowa, meni ta tani ta'i a'i naituwe. Sосу aiwawe a'i menitani ta meni ta'i a'i naituwe. Serai tafa'e yo seni luwaru a'i lowesi anite tawesinamirowata. ³⁻⁴Meni ta menitani ta naituwe su, tani lo tahe pa'are meni topo lo ne. Meni ape tani lo ma'e apou eiyei, "Ane ne aiwawe howeiyei." Tani ape meni lo peri ape owe ape arisite. Sосу aiwawe a'i meni lo tahe pa'are tani lo ne. Serai menitani ape meni lo ma'e apou eiyei su, "Ne ane aiwawe a'i howeire." Meni ape tani lo peri owe ape arisite. Menitani tahe pa'are lo topo lo ta'ama. Ahowa, meni ape tani lo tahe pa'are au noweinoweiyei. Aiwawe a'i meni lo tahe pa'are topo lo ta'ama. Ahowa, menitani ape meni lo tahe pa'are au noweinoweiyei. ⁵Menitani, ne tahe pa'are no meni no ma'e owe ape amouwete. Meni, ne aiwawe a'i, tahe pa'are no tani no ma'e owe ape amouwete. Fenesi Owane Sitewi ma'e au te'eteyei su, fenesi marepi ta'i a'i totenamiyei. Serai fenesi tahe pa'are fenesi lo fara'u amouweyei. Marepi fenesi lo kairefi iro ta'ame su, fenesi aiwawe a'i howeire. Marepi fenesi lo kairefi iro ta'ame su, sepei Satan fene yo seni luwaru a'i se irowei ne tatairowa. Serene fenesi aiwawe a'i howeinamite.

⁶Peri eite ane fene ma'e eisiya ape, marepi ano a'i ne. Ane fene ma'e peri kairefi a'i se au te'e ta'ame. ⁷Marepi ano apou a'i totesiya. Lu werese yo'orei ki ane wou a'i ironamisiya. Ahowa, Owane Sitewi lai lu ta'i ta'i a'i marepi tere'e tere'e auwe. Owane Sitewi lai meni ta ma'e marepi naituwe wou a'i auwe. Sосу le meni tere'e marepi yo'orei ki a'i auwe.

⁸Ahowa, ane yo'orei ki, wati'are ki, taune weiname werese ma'e apou eisiya. Fene yo'orei, wati'are, weiname iroteye su, fene seni wisere a'i irowei. Ane wou a'i ne. ⁹Ahowa, ane lu ma'e apou eisiya. Fene mi mi weriyei menitani ta naituwe ne totenamisiya su, fene menitani ape se naiture. Sосу aiwawe a'i taune werese fene mi mi weriyei meni ta naituwe ne totenamisiya su, fene meni ape se naiture. Fene naituwe su, yo seni fene lo wisere a'i ne. Ahowa, fene marepi totenamisiya. Sосу naitu ta'ame su, fene marepi tafa'e luwaru erasi a'i tote heneraiyei. Serai fene fara'u naiture. Yo seni wisere a'i ne.^c

¹⁰Topo ane a'i lai lu taune naituwe ape ma'e peri ta au te'e atuatuwei. Ahowa, ane peri ta au te'e atuaturowata. Meni Owane Pefine a'i lo peri ane fara'u fene ma'e au te'e atuatuwei. Meni Owane Pefine a'i lo peri apou a'i te'esiya, "Menitani ta meni lo owe ape arunatire."^d ¹¹Ahowa, menitani ta meni lo arunatiyei su, le taune wati'are mi mi weriyei ironamiteyei. Menitani ta meni lo arunati ta'ame su, le meni lo ne marepi orese a'i fareraiyere. Serai lowesi si tame ta'uweraiyei. Sосу aiwawe lu werese, lowe tani lowe lo owe ape eimawesawire.

¹²Sосу ane fene tere'e ma'e eisiya. Peri ape, ane eisiya ape, topo ano ne. Meni Owane Pefine a'i lo peri ta'ame. Meni ta Jisas lo yo seni

^c 7:9 1 Ti 5:14   ^d 7:10 Mt 5:32; 19:9

umasinamisiya ape, menitani ta'i Jisas lo yo seni umasi ta'ame ape, lowesi naituwe. Menitani lo marepi apou a'i totesiya su, "Ane fara'u meni ano mase ironamiteyei." Meni ape tani lo owe ape eimawesawire. ¹³Sosu aiwawe a'i menitani Jisas lo yo seni umasinamisiya ape, le meni ta Jisas lo yo seni umasi ta'ame ape, naituwe su, meni ape lo marepi apou totesiya, "Ane tani ano mase fara'u ironamiteyei." Menitani ape meni lo owe ape arunatire. ¹⁴Menitani ta Jisas lo yo seni umasinamisiya ape, sosu meni lo Jisas ne umasi ta'ame ape, Owane Sitewi lo nihe se lowesi marepi hepene lowesi lo ta'i a'i ironamisiya. Aiwawe a'i meni ta Jisas lo yo seni umasinamisiya ape, sosu tani lo Jisas ne umasi ta'ame ape, Owane Sitewi lo nihe se marepi hepene lowesi lo ta'i a'i ironamisiya. Owane Sitewi lo nihe se marepi hepene lowesi lo hesi a'i ironamisiya su, eimane werese lowesi lo awei lo eimane heneraiyei. Ahowa, lowesi marepi hepene ta'i a'i ironamisiya su, eimane werese lowesi lo aseyaro a'i heneraiyei. ¹⁵Meni ta Jisas ne umasi ta'ame ape tani lo arunatiyei ne toteyei su, meni ape fara'u irowa. Menitani ape lai meni lo, arunatiyei ne toteyei ape, owe ape ti tawesire. Aiwawe a'i menitani ta, Jisas ne umasi ta'ame ape, meni lo arunatiyei ne toteyei su, menitani ape fara'u irowa. Owane Sitewi lo marepi apou a'i totesiya. Lowesi marepi fetane a'i ironamite.^e ¹⁶Menitani, ne etiri ta so'oru ta'ama. Ne meni no Jisas ma'e henetirowa awere? Piyete awere? Meni, ne aiwawe a'i etiri ta so'oru ta'ama. Ne tani no Jisas ma'e henetirowa awere? Piyete awere?^f

Owane Sitewi fene ei ariariyeye su, fene yo seni wara'i a'i ironamite.

¹⁷Owane Sitewi lai lu taune werese ta'i ta'i a'i ariariyeye. Le a'i lai lu taune werese lo marepi siye so'oruwesiya. Serai Owane Sitewi meni ta yo'orei ki ironamiyei ne ariariyeyei su, meni ape yo'orei ki fa ironamite. Aiwawe a'i Owane Sitewi meni ta menitani naituwe ne ariariyeyei su, lowesi fa naiture. Aiwawe a'i Owane Sitewi menitani ta ariariyeyei su, le Owane Sitewi lo marepi fa umasire. Ane peri eite lu taune werese ma'e Owane Sitewi lo wesi omo omo werese sahe au te'e atuatu areiyesiya. ¹⁸Meni ta Juda lo seni anite tawesisiya ape, le mo'o Jisas lo yo seni umasinamiteyei. Meni ape tahe lo touwe ape, le tahe lo si tame naterairowata. Aiwawe a'i awei lo meni ta Jisas lo yo seni wanu umasinamiteyei su, Juda lo lu tamo tahe lo owe ape toure. ¹⁹Meni ta tahe lo au touwei su, seni ape yahowa'i a'i ne. Sosu aiwawe a'i meni ta tahe tou ta'ame su, seni ape yahowa'i a'i ne. Etiri erasi a'i apou a'i totesiya. Lu taune werese Owane Sitewi lo peri werese a'i fa wanu umasinamite.^g ²⁰Owane Sitewi lai meni ta, tahe lo touwe ape, ariariyeye su, le tahe touwe seni ape se aiwawe a'i ironamite. Aiwawe a'i Owane

^e 7:15 Ro 14:19   ^f 7:16 1 Pi 3:1   ^g 7:19 Ro 2:25; Ga 5:6; 6:15

Sitewi lai meni ta, tahe lo tou ta'ame ape, ariariyeye su, meni ape tahe lo tourowata. ²¹Owane Sitewi fene ariariyeye su, fene wiyawi yahowa'i ani siye lu taune awere? Fene marepi erasi a'i owe ape totete. Ahowa, fene wiyawi yahowa'i a'i arunatiyei su, etiri wisere a'i ne. ²²Owane Sitewi lai meni ta wiyawi yahowa'i ta'aneteye ape, ariariyeteeye. Sosu meni ape Owane Sitewi lo peri wanu umasinamiteyei su, Meni Owane Pefine a'i meni ape lo yo seni luwaru a'i ani sasari pamoweyei. Serai Owane Sitewi lo nihe se, sosu meni ape wiyawi yahowa'i ta'ane siye meni ta'ame. Sosu aiwawe a'i meni ta wiyawi ma'aru ani siye meni Owane Sitewi lai meni ape peri lo wanu umasiyei ne ariariyeye su, meni ape Owane Sitewi lo nihe se, Meni Owane Kraisi lo wiyawi yahowa'i ta'ane siye meni heneraiyei.^h ²³Fene werese Jisas lo yo umasinamisiya ape, Kraisi lai yo seni luwaru werese fene lo eteye. Serai fene awei lo yo seni luwaru a'i owe ape umasite. Fene awei lo yo seni luwaru lo kairefiyei unahi owe ape ironamite. Apou a'i fene wiyawi yahowa'i ta'ane siye lu heneraiyei. ²⁴Kaiyemo mo, lu taune werese Owane Sitewi lo yo seni umasinamiteyei ape ne, meni ta wiyawi yahowa'i siye meni, irosiya ape, le apou a'i ironamiyei. Meni ta wiyawi ma'aru ani siye ape, le apou a'i ironamiyei.

Yo'orei ki, taune wati'are ki lo peri.

²⁵Sosu a'i pe ane taune wati'are ne au te'esiya. Meni Owane Pefine ane ma'e fene ne au te'e ta'ame. Ahowa, ane marepi ano fene ma'e au te'esiya. Meni Owane Pefine a'i lai ferafereyei lo se ane ma'e marepi wisere a'i auwe. Serai peri ano wiyeme a'i ne.

²⁶Nowe pereye eite se nomo marepi orese luwaru a'i tamo teritesiya. Serai ane marepi ano fene ma'e au te'esiya. Meni ta yo'orei ki irosiya ape, le yo'orei ki ironamiteyei. Meni ta naituwei irosiya ape, le apou a'i ironamiteyei. Yo seni eite wisere a'i tene! ²⁷Fene menitani ta naitu ene anamisiya awere? Fene tani fene lo si omo lo ma'e owe ape eimawesawire. Fene ta tani lo si tame eimawesawi ape, fene menitani tere'e owe ape naiture. ²⁸Wanure! Yo'orei meni ta menitani ta'i naituwei su, le yo seni luwaru a'i iro ta'ame. Sosu aiwawe a'i menitani wati'are ta meni ta'i naituwei su, le yo seni luwaru a'i iro ta'ame. Lowesi naituwei su, etiri luwaru a'i tomu ne'ese lowesi ma'e heneraiyei. Fene naituwei ta'ama su, etiri orese a'i fene ma'e awera'iyenatiyei. Ane peri eite fene ma'e au pati aniyei ne au te'esiya. Serai etiri orese a'i fene sahe awera'iyenatiyei.

²⁹Ahowa, ane peri eti fene ma'e au te'esiya. Kaiyemo mo, nowe ataheye po'utesiya, lu taune naituwei ape, lowe Meni Owane Pefine ne tote tawesi etinamite. Apou wou a'i lowe yo'orei ki, wati'are ki fa ironamite. ³⁰Lu

^h 7:22 Fm 16; 1 Pi 2:16

taune ape mo marepi orese a'i se lusiya ape, lowe marepi orese towafi lowe lo owe ape totenamite. Ahowa, lowe Owane Sitewi ne tote tawesi etinamite. Lowe marepi erasi se niyeyeisiya ape, lowe lu taune marepi orese a'i teritesiya ape, fa irote. Lowe etiri tamo etesiya ape, lowe lu taune etiri eterowata ape, fa irote. ³¹Lu taune awei lo wiyawi ironamisiya ape, lowe lu taune awei lo etiri ape mo tote ta'ame ape, fa irote. Etiri werese awei sahe irosiya ape, nowe me'iyē su ataheye po'uterowa.ⁱ

³²Fene peri ano siye te'eyei su, fene marepi orese a'i owe ape totere. Ahowa, yo'orei ki, wati'are ki lowe marepi erasi a'i Meni Owane Pefine a'i ne totenamiyei. Apou totesiya, nomo Meni Owane Pefine a'i mi mi weriyei au wisereyei ne totesiya. ³³Meni ta naituwe ape, le awei lo etiri ape mo erasi a'i totenamisiya. Apou a'i te'esiya, "Ane tani ano ma'e au wisereyei ne totesiya." Sosu aiwawe ane Owane Sitewi ne marepi erasi a'i totenamisiya. ³⁴Serai marepi lo se ironamisiya. Sosu aiwawe taune wati'are ne, lowe Meni Owane Pefine a'i erasi a'i totenamisiya. Tahe pa'are lo, hepene lo aiwawe a'i aseyaro wara'i ironamitorowa. Ahowa, menitani ta naitu ene ayei ape, le awei lo etiri ape mo erasi a'i totenamisiya. Le meni lo erasi a'i au te'e wisereyei ne totesiya.

³⁵Sosu ane etiri werese eite mo fene ma'e au te'e areiyei su, ane fene ma'e au pati aniyē ne totesiya. Ane marepi fene lo einamiyei ne toterowata. Marepi ano apou a'i totesiya. Fene marepi hepene aseyaro a'i fene lo lu taune ma'e au te'e atuatuteyi. Sosu fene werese marepi ta'i a'i Meni Owane Pefine a'i ne totenamite.

³⁶Meni ta menitani wati'are naituwei ne ariariyei su, le apou toteye, "Ane Pol lo peri umasite. Serai ane menitani ano naiturowata." Sosu meni ape menitani lo siye wisereyesiya su, marepi lo kairefi se ta'ame. Meni ape apou a'i totesiya su, le fara'u marepi lo umasiyei. Le menitani lo naiture. Yo seni lowesi lo wisere a'i ne. ³⁷Meni ta marepi sahe kairefi erasi a'i se totenamisiya su, le apou eisiya, "Menitani ape ane naituwei ne ei ariariyei ape, ane le naiturowata. Ane menitani ape arunatiyei. Ane le naiturowata. Mi mi werese ane Meni Owane Pefine a'i ne totenamiyei." Serai le menitani ape naitu ta'ame. Le Meni Owane Pefine a'i ne totenamiteye. Yo seni lo ape wisere a'i ne. ³⁸Serai meni ape menitani lo naituwei su, le yo seni wisere a'i ironamiyei. Sosu aiwawe a'i meni ta marepi kairefi a'i se Meni Owane Pefine a'i ne totenamiyei su, menitani lo naitu ta'ame. Owane Sitewi lai yo seni lo ape au wisereyei.

³⁹Tani ta meni lo naitu ene ari. Meni ape temeniyēi su, lowesi lo naituwei tepa'asiye. Marepi lo meni tere'e fara'u naituwei ne toteyi. Meni tere'e Jisas lo yo umasinamite.^j ⁴⁰Ahowa, marepi ano apou a'i totesiya, tani lo meni temeniyē su, le taune weiname ironamisiya.

ⁱ 7:31 1 Jo 2:17   ^j 7:39 Ro 7:2-3

Menitani lo marepi wisereye nine'isiya. Ane apou a'i totesiya. Sosu ane Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i marepi hepene ano papu irosiya. Serai peri ano wanure!

Fe lo'u god wawero tamo ma'e au heseyei lo peri.

8 ¹Sosu a'i pe ane peri tere'e fene ma'e au te'esiya. Lu taune tamo fe tere'e tere'e aine tera'eyewe, god wawero ma'e au heseye.^k ¹ Ane aiwawe a'i totesiya. “Fene werese etiri werese werese so'oruwesiya.” Fene etiri werese so'oruwe tepa'asiyei su, fene lu kuseriyei henerai. Ahowa, fene lu taune ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyenamisiya su, fene lu taune tere'e au kairefiye tiyatirowa.^m ²Meni ta apou totesiya, “Ane etiri werese siye so'oruwe tepa'asiye.” Meni ape lo marepi luwaru a'i totesiya. Meni ape lo so'oruweyei po'uteye tene! ³Lu taune tamo Owane Sitewi ne marepi erasi a'i tote wawesiyesiya su, le a'i lai lowe siye so'oruwe tepa'asiye.

⁴Serai fe lo'u tewi ene ayei ne, lowe god wawero ma'e au heseye ape, ane fene ma'e au te'esiya. Fene fe lo'u tewi ene ayei su, fene yo seni luwaru a'i iro ta'ame. Nomo etiri ape so'oruwe tene! Omo omo werese sahe god wawero werese a'i yahowa'i a'i ne. Owane Sitewi wiyeme ta'i a'i ne! God wawero tere'e tere'e tamo se ta'ama.ⁿ ⁵Lu taune tomu ne'ese apou te'esiya, “God tomu ne'ese hire ma'e irosiya. Sosu hi awei sahe lowe nomo au noweinoweinamisiya.” ⁶Ahowa, nomo Jisas lo yo umasinamisiya ape, Owane Sitewi wiyeme ta'i a'i nomo ne au noweinoweinamisiya. Le Owane Sitewi Tai Pefine a'i nomo lo ne. Le a'i lai etiri werese ta'aneye. Serai le a'i lai nomo ta'aneye su, nomo mi mi weryei le ne fa totenamite. Meni Owane Pefine ta'i a'i irosiya. Iyape lo Jisas Krai. Owane Sitewi lai meni eime lo ma'e apou eiye, “Ne etiri werese fa ta'anere.” Sosu le etiri werese ta'aneye. Serai nomo Krai lo peri wanu tote tawesi umasinamiyei su, le marepi hepene nomo lo he'i asevaro a'i ta'aneye. Serai lu tamo god wawero ta'aneye ape, god wawero ape nomo au noweinoweinowata.^o

⁷Ahowa, wanure! Lu taune tamo peri eite so'oru ta'ama. God wawero werese a'i yahowa'i a'i ne. Lu taune tamo god wawero me'iyeni ma'e atati arunati su, lowe fe lo'u ne, god wawero auwe ape, marepi erasi a'i totesiya. Lowe apou a'i totesiya, “Fe lo'u tewi ape, god wawero ma'e auwe ape, kairefi a'i irosiya. Serai ane fe lo'u tewi ayei su, ane yo seni luwaru a'i irowei.” Lowe etiri ta so'oru ta'ama. Sosu marepi lowe lo kairefi se ta'ame. God wawero werese ape mo yahowa'i ne. ⁸Nomo Owane Sitewi lo nihe se lu taune wara'i a'i henerai. Nomo piye etiri irowei awere? Nomo

^k **8:1** Ap 15:29 ¹ **8:1** Fe lo'u god wawero ma'e au hese tepa'asiye su, lowe fe lo'u tewi wesi ma'e aitiyewe, ene aye. Sosu aiwawe a'i fe lo'u awei amerame a'i ma'e au hese eteye.

^m **8:1** Ga 6:3 ⁿ **8:4** Ga 4:8; Lo 4:39; 6:4 ^o **8:6** Ef 4:5-6

fe lo'u tewi, god wawero auwe ape, ene ayei su, nomo lu taune wara'i a'i heneraiyei awere? Ahowa! Nomo fe lo'u tewi ape ene ayei ta'ama su, nomo lu taune wara'i a'i heneraiyei awere? Ahowa! Nomo fe lo'u tewi ape ene ayei su, etiri yahowa'i a'i ne. Aiwawe a'i nomo fe lo'u tewi ene a ta'ame ape, nomo yo seni ape umasiyeyi su, etiri yahowa'i a'i ne. Nomo lu taune wara'i a'i henerairowata.

⁹Wanure! Weiyai! Fene fe lo'u tewi god wawero au heseye ape, ene ayei su, fene yo seni luwaru a'i iro ta'ame. Ahowa, fene fe lo'u ape ene ayei su, meni ta fene siyeyei. Le apou toteyei, "Meni ape yo seni luwaru a'i irowe." Fene meni ape marepi orese a'i au irowei su, fene fe lo'u tewi owe ape ene ate!^p ¹⁰Fene, god wawero yahowa'i a'i so'oruwesiya ape, god wawero lo wesi sahe onu ene ayei su, fene apou toteyei, "Ane fara'u fe lo'u tewi ape ayei." Serai lu taune werese Owane Sitewi ne tote tawesisiya ape fara'u fe lo'u ape ene ayei. Fene apou totesiya su, fene meni tere'e ta lo tote tawesiyeyi au luwaruweyeyi. Serai meni ta fene fe lo'u tewi ape ayei siyeyei su, fene lai meni ape lo tote tawesiyeyi au luwaruweyeyi. Fene lai yo seni luwaru a'i irowei. ¹¹Fene meni ape ma'e apou te'eyei. "Ne fe lo'u ape fara'u are." Serai meni ape marepi lo kairefi se ta'ama. Le fe lo'u ayei su, fene meni ape lo marepi au luwaruweyeyi. Meni ape ne Meni Owane Jisas Krai lai me tape'i sahe au temeniyeye.^q ¹²Fene meni ape ma'e, Kaiyemo nomo lo, seni luwaru a'i au irowei su, sosu marepi lo, kairefi se ta'ama ape, au luwaruweyeyi su, fene Krai ma'e yo seni luwaru a'i irowei. ¹³Serai ane fe lo'u tewi ayei su, meni ta lo marepi au luwaruweyeyi su, ane fe lo'u tewi werese amouweyeyi. Ane kaiyemo lo marepi eiwerou au luwaruwerowata.^r

Pol lai Aposel lo wiyawi yahowai ta'aneyei ne nine'i.

9 ¹Owane Sitewi lai ane Aposel lo heneraiyei ne ariariyeye. Jisas lai ane ei ariariyeye. Sosu le lu taune werese ma'e Jisas lo peri au te'e fiyariyei ne eimawesawi. Ane Meni Owane Jisas siyeye. Ane fene ma'e fai su, ane Owane Sitewi lo peri au te'e areiyeteye. Fene peri ano wanu umasiteye. Serai fene Meni Owane Pefine a'i ne wanu tote tawesi umasiteye. Serai le ane Aposel lo heneraiyei ne ei ariariyeye su, fene peri ano wanu umasite.^s ²Lu taune tere'e tamo apou te'eye, "Owane Sitewi lai meni Pol nomo ma'e au te'e fiyariyei ne eimawesai ta'ama." Ahowa, fene werese ma'e Owane Sitewi lai ane peri lo au te'e fiyariyei ne eimawesawi. Fene peri ano wanu umasinamiteye su, fene apou so'oruwesiya, "Meni Owane Pefine a'i lai Pol au te'e fiyariyei ne ariariyeye." Fene lai yaru ano ne.^t

^p 8:9 Ro 14:13-15; Ga 5:13   ^q 8:11 Ro 14:15,20   ^r 8:13 Ro 14:21   ^s 9:1 Ap 22:17-18; 26:16; 1 Ko 15:8-9   ^t 9:2 2 Ko 3:2-3

³Lu taune ane ma'e yo seni luwaru a'i fu te'eyei su, ane peri ano lowe ma'e itiya'u au te'erowa. ⁴Ane, lu tewi ano aiwawe a'i, Meni Owane Jisas lo wiyawi ironamisiya su, Owane Sitewi ane ma'e eiye, "Ne fara'u ayei tamo lu taune ma'e ausaiyei ne ei towerisiya." Lu taune tamo nomo ma'e ayei itiya'u auwei. Sa'i aiwawe itiya'u auwei." ⁵Nomo Owane Sitewi lo peri au te'eyei ne iyei su, nomo fara'u tani nomo lo, Jisas lo yo umasinamisiya ape, aiwawe henetiyei. Jisas lo lu feni werese taune lowe lo aiwawe a'i heneti. Meni Owane Pefine a'i ape lo pa'ise werese lowe Owane Sitewi lo peri au te'eyei ne fi su, lowe taune lowe lo werese aiwawe a'i heneti. Pita, iyape tere'e Sifas, aiwawe a'i tani lo heneti. ⁶Piyene Barnabas notosi Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariye su, lu taune tamo notosi ma'e ayei nonetai ta'ame awere? Lowe Owane Sitewi lo wiyawi lu tere'e ma'e ayei tamo ene ayei ne nonetisiya. Ahowa, notosi awei lo wiyawi ta'aneye. Sosu ma'aru se ayei ne eteye ne. ⁷Ai atu siye lu werese, meni owane lowe lo ma'aru lowe ma'e auwei. Serai lowe ayei ta eteyei ne. Lu tamo ta'aneyei awei sahe me so tamo sameyei su, lo'u awei sahe irowei ape, le me so werese fara'u ayei. Aiwawe a'i lu tamo fe au noweinoweiyei ape, fe lo'u tewi lo, le fara'u ayei. Lowe wiyawi lowe lo ta'aneyei su, lowe lo'u tewi ta lowe lo fara'u ene ayei. Sosu sa'i ene ayei. ⁸Peri eite ane fene ma'e au te'esiya ape, Marepi ano a'i ta'ame ne! Tu naifa Moses lo yo peri, one towe sahe a'i au leseye. ⁹Meni ape, Moses, apou au leseye.

"Fe bulmakau kewi so aine towesiyei su, fene fe bulmakau lo ahi owe ape ti tawesire. Kewi so tewi a'i fara'u ayei." *Lo 25:4*

Owane Sitewi yo peri ape au te'eye su, le fe bulmakau ape ne a'i au totesiya awere?" ¹⁰Ahowa, le nomo werese ne totenamisiya. Tu naifa le nomo ne apou au leseye, "Meni ta ta'aneyei awei horuse futirowawe, me so sameyei su, fene lai me so pere'e ninaweteyei. Aiwawe a'i meni tere'e ta kewi so aine towesiyei su, le aiwawe a'i kewi so ninaweteyei. Lowesi tewi a'i tewi a'i aniyei." ¹¹Nomo aiwawe a'i ne. Nomo fene ma'e Owane Sitewi lo peri au te'eteye su, fene Krai lo peri wanu eti umasinamiteye. Serai nomo wiyawi ta'aneyei ape, fene awei lo etiri nomo ma'e itiya'u fa aure.^x ¹²Lu tere'e tamo Owane Sitewi lo peri fene ma'e au te'e fiyariye su, fene etiri ma'aru tamo lowe ma'e auwe. Serai nomo fene ma'e Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariye, fene piyene etiri ma'aru tamo nomo ma'e au ta'ame awere? Owane Sitewi lai nomo peri lo au te'eyei ne ei ariariyeye. Serai lu taune werese peri lo wanu tote umasisiya su, Owane Sitewi lowe ma'e eiye, "Fene werese wiyawi lu ano etiri ma'aru tamo aure." Ahowa, nomo fene ma'e fai su, nomo etiri ma'aru fene lo nomo ma'e te'e toweri ta'ame. Ahowa, nomo marepi orese a'i fene ma'e au wou

^u 9:4 Lu 10:8   ^v 9:9 1 Ti 5:18   ^w 9:10 2 Ti 2:6   ^x 9:11 Ro 15:27

ta'ama. Nomo Kraisi lo peri heneruwe wisere a'i nepawe amerame a'i sahe fene ma'e au te'ereme. Serai lu taune werese le ne tote tawesi umasite.^y ¹³Peri eite wiyeme a'i ne. Au heseyi lu owane, lowe fe sipsip Owane Sitewi ma'e au heseyi su, lowe fara'u fe sipsip lo'u tewi ene ayei. Aiwawe a'i lu tamo Owane Sitewi lo wesi tutawe lo wiyawi ta'anesiya ape, lowe fe sipsip lo'u tewi a'i, Owane Sitewi ma'e au heseyi ape, ene ayei.^z ¹⁴Serai Meni Owane Pefine a'i nomo ma'e apou au te'eye, "Nomo Kraisi lo peri au te'e fiyariyei su, lu taune ape mo Kraisi lo peri wanu tote umasiteye ape, lowe fara'u ma'aru etiri tamo nomo ma'e aurowa."^a

¹⁵Ane fene mase iroteye su, ane fene ma'e apou ei toweri ta'ame. "Fene ayei tamo ausa." Sosu ane one towe eite fene ma'e lese ausawi su, ane fene ne apou tote ta'ame, "Fene ayei tamo ane ma'e fa aure." Ahowa, ane ataheye temeniyeyi su, ane fene ma'e ayei tamo ei towerirowata. Serai lu taune peri ano wanuwe su, lowe ane ne toteyei, "Ane Kraisi lo peri neri a'i au te'erowa." ¹⁶Ane Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariyei su, ane iyape topo ano ei ani arowerowata. Owane Sitewi lai ane ma'e apou eieye, "Ne peri ano au te'e fiyarite." Serai ane peri lo fu umasiyeyi. Ane Owane Sitewi lo peri au te'e fiyari ta'ame su, Owane Sitewi lai ane ma'e etiri luwaru a'i ta irowei.^b ¹⁷Ane marepi ano apou toteyei su, "Ane Owane Sitewi lo peri au te'e fiyarite." Wiyeme ai. Ane fara'u ma'aru aniyeyi. Ahowa, Owane Sitewi lai wiyawi ape ane ma'e auwe. Serai ane marepi pefine a'i lo umasite. Ane wiyawi ape ma'aru tamo aniyeyi ne irorowata. ¹⁸Ane Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariyei su, ane piye etiri aniyeyi aware? Etiri ape ane aniyeyi ape, apou wou a'i ne. Ane marepi wisere erasi a'i teritenamisiya. Serai ane Owane Sitewi lo peri neri a'i au te'e fiyariyei. Ane Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariyei su, ane ma'aru tamo anirowata. Serai ane fene ma'e ayei tamo ausaiyei ne ei towerirowata.

¹⁹Wiyeme a'i, ane a'i lai wiyawi werese ano au noweinoweisiya. Lu taune werese lowe wiyawi ano au noweinowe ta'ame. Ane lu tamo lo wiyawi yahowa'i iro siye meni ta'ame. Ahowa, ane lu taune werese lo wiyawi yahowa'i iro siye meni wou henerai. Ane wiyawi yahowa'i siye meni heneraiyei su, ane lu taune tomu ne'ese Jisas ma'e henetiyei. ²⁰Juda lo lu taune werese ne, ane lai Juda lo meni henerai. Serai ane Juda lo lu taune tomu ne'ese Jisas ma'e henetiyei. Lu taune werese Moses lo yo peri umasinamisiya ape ne, ane Moses lo yo peri umasisiya. Ahowa, ane Moses lo yo peri umasisiya su, ane Jisas lo yo seni awera'iyenati ta'ame. Ane Moses lo yo peri umasisiya su, lu taune tomu ne'ese Moses lo yo peri umasinamisiya ape, ane lowe Jisas ma'e henetiyei.^c ²¹Lu taune werese awei lo yo seni umasinamisiya su, ane Moses lo yo peri awera'iyenati.

^y 9:12 Ap 20:34; 2 Ko 11:9   ^z 9:13 Lo 18:1-3   ^a 9:14 Mt 10:10; Lu 10:7; Ga 6:6

^b 9:16 Jer 20:9   ^c 9:20 Ap 21:20-26

Serai ane awei lo lu taune Jisas ma'e henetiyei. Ane Moses lo yo peri awera'iyenatiyei su, ane Kraisi lo yo seni awera'iyenati ta'ama. Ahowa, ane Kraisi lo yo seni umasinamisiya. ²² Lu taune, Jisas lo peri wanu umasiteye ape, lowe Jisas lo yo seni tei kairefiye ta'ame su, ane yo seni lowe lo wou umasiteye. Ane lowe aiwawe a'i heneraiyei su, ane lowe Jisas ma'e henetiyei. Ane lu taune werese lo yo seni umasiteyei. Lowe yo seni ano siyeyei su, ane fara'u lowe Jisas ma'e henetiyei. Ane wiyawi ape ta'aneyei su, ane lowe Jisas ma'e tohote henetiyei.^d

²³ Ane Jisas lo peri heneruwe ne marepi erasi a'i totenamisiya. Serai ane etiri werese ta'aneyei. Ane Jisas lo peri au te'e fiyariyei su, lu taune Jisas lo peri wanu umasiyei. Lowe Jisas lo peri wanu umasiyei su, ane lowe ne marepi erasi a'i wisereye nine'irowa.

²⁴ Sosu a'i pe pa'eyei iteroti ape, heneraiyei su, lu tomu ne'ese iterotiyei. Meni ta'i a'i tutawe iteroti heneriyei. Le etiri wisere a'i ta aniyei. Fene Owane Sitewi lo wiyawi irowei su, fene wiyawi tohotenamite. Apou aiwawe a'i, meni ta tutawe heneriyei ne iteroti. Serai Owane Sitewi lai etiri wisere a'i ta fene ma'e aurowa. ²⁵ Lu werese pa'eyei iterotiyei ape, lowe marepi ta'i a'i toteyei. Le tutawe heneriyei ne iterotiyei. Le tutawe heneraiyei ne iterotiyei su, lowe meni ape lo mato sahe motowe ti lese yose atatiyei. Ahowa, motowe yoseti ape witane a'i uwaseyei. Nomo Owane Sitewi lo wiyawi ta'aneyei su, Owane Sitewi lai nomo ma'e etiri ta, uwase ta'ame ape, aurowa.^e ²⁶ Serai ane pa'eyei iteroti heneriyei su, ane marepi ta'i a'i totenamiyei. Ane ereti se atuwei su, ane ereti se fiyaru ma'e aine fu ta'ame. Apou aiwawe a'i, meni ta hare neiyei ne toteyei. Le towei ereti feni hesi nei ta'ame. Ahowa, le hare neiyei su, le hare siye etiyewe, towei farere a'i neiyei. Ane aiwawe a'i ne. Ane Owane Sitewi lo wiyawi ta'aneyei su, ane marepi ta'i a'i toteyei. ²⁷ Meni ta pa'eyei iteroti heneriyei su, le tahe pa'are lo au kairefiye irowei. Apou aiwawe a'i, meni ta tahe lo sahe me wisu se'iyei. Serai tahe lo kairefi a'i heneraiyei. Tahe kairefi a'i heneraiyei su, le tutawe heneriyei ne pa'eyei iterotiyei. Ane aiwawe a'i. Ane Owane Sitewi lo peri lu taune ma'e au te'e fiyariyei su, ane marepi ano au kairefi ironamiyei. Ane marepi ano kairefi a'i iro ta'ame su, Owane Sitewi ane ma'e apou au eiyei, "Ne peri ano arisiye." Serai ane marepi ano fu au tote kairefiye irowei.^f

God wawero a'i ne, fene weiya!

10 ¹ Kaiyemo mo, fene peri ta apou wanuwe. Ane fene ma'e tame te'esiya. Tu naifa weriyei, Owane Sitewi lai ya'ariyei nomo lo ni'arawe tewi a'i se yo lowe lo ariariyeye. Lowe sa'i erasi a'i iyape, Sa'i Lo'u a'i, henerai su, Owane Sitewi lai Sa'i Lo'u a'i aine tou apuweye.

^d 9:22 2 Ko 11:29   ^e 9:25 Fl 3:14; 2 Ti 2:4-5; 4:7-8   ^f 9:27 Ro 8:13; 13:14

Serai lowe werese awei foro'o a'i sahe Sa'i Lo'u a'i toneri.^g ²Serai Moses lowe aiwawe a'i aitu sapu siye umasiti. Owane Sitewi Sa'i Lo'u a'i aine tou apuweye su, Moses lowe aiwawe a'i sa'i ape toneri. Owane Sitewi lai lowe werese Moses lo ereti sahe auwe. Sosu lowe werese Moses mo'o umasitiye. Apou aiwawe a'i, Owane Sitewi lai lowe werese Moses lo iyape se sa'i au huwe. ³Lowe lau erasi teriteye su, Owane Sitewi lai nau ta'ase, omo hire ma'e fai ape, au arosai.^h ⁴Lowe sa'i wawe toteye su, Owane Sitewi lai Kraisi hi ma'e eimawe arosai. Le tapiye wou henerai. Serai tapiye ape lowe ma'e sa'i au aye. Tapiye ape, Kraisi tene! Le lowe werese mo'o umasinamiye. Serai le lowe ma'e au noweinoweinamiye.ⁱ ⁵Owane Sitewi lowe ma'e etiri tomu ne'ese aunamiteye. Ahowa, lowe Owane Sitewi lo peri arisinamiteye. Serai Owane Sitewi lowe ma'e ai marepi totenamiye. Le lowe werese ipo ariye a'i ma'e eimawesawi. Lowe werese, peri lo arisiye ape, Owane Sitewi lai lowe werese aine tera'eyei ne toteye.^j

⁶Owane Sitewi lai lu tewi lo aine tera'e fiyariteye su, le nomo ma'e au atuututeye. Nomo etiri tamo siye wisereyesiya su, Owane Sitewi lo lu tewi wou irowe ape, le ai marepi nomo ma'e totenamiyei. Le nomo ma'e apou au te'esiya, “Fene etiri tamo owe ape siye wisereyete.”^k ⁷Tu naifa Owane Sitewi lo lu tewi god wawero ta'ane umasinamiteye. Serai le nomo ma'e au te'esiya, “Fene god wawero werese owe ape ta'ane umasinamite.” Owane Sitewi lo peri tu naifa weriyei apou leseye,

“Lu taune ene ayei ne onuwewe sa'i luwaru a'i aye. Ene a tepa'asiye su, lowe god wawero ma'e yakowei ne sine nine'iteye.” *Kis 32:6*

⁸Fene tafa'e yo seni luwaru a'i owe ape irore. Tu naifa weriyei, Owane Sitewi lo lu tewi tafa'e yo seni ironamiteye su, Owane Sitewi lu taune tomu ne'ese, 23,000 lu taune, poweiyi ta'i se aine tera'e fiyari eresawi.^l ⁹Lowe yo seni luwaru a'i ironamiteye su, lowe Owane Sitewi ma'e apou te'eye, “Ne piyene nomo ne au noweinowei ta'ame awere?” Owane Sitewi lai peri eite ne lowe te'eye ape ai peri ironamiye. Serai le haru aimesi tomu ne'ese lowe ma'e eimawesawi. Haru aimesi werese lowe ma'e tomuwe. Haru aimesi lu taune tomu ne'ese tomu tera'eye. Serai fene yo seni luwaru a'i wou, lowe ironamiteye ape, owe ape irote.^m ¹⁰Lowe Owane Sitewi ma'e ai marepi erasi a'i totenamiteye su, lowe le ma'e apou te'eye, “Yo seni no luwaru a'i ne.” Owane Sitewi peri eite wanuwe su, le ipari lo, lu aine tera'esiya ape, ipari hi ma'e eimawe arosai. Ipari ape lu taune tomu ne'ese aine tera'eteye. Serai fene Owane Sitewi ma'e ai marepi owe ape totete.ⁿ

¹¹Etiri werese ape mo lowe ma'e henerai su, Owane Sitewi lu taune werese ma'e marepi lo au atuututeye. Tu naifa weriyei, meni ta etiri ape

^g 10:1 Kis 13:21-22; 14:22-29 ^h 10:3 Kis 16:35 ⁱ 10:4 Kis 17:6; Nam 20:11

^j 10:5 Nam 14:29-30 ^k 10:6 1 Ko 10:11; Nam 11:4,34 ^l 10:8 Nam 25:1-9

^m 10:9 Nam 21:5-6 ⁿ 10:10 Nam 16:41-49

mo leseye. Peri ape nomo ma'e, yo seni wisere a'i nomo ironamiyei ape, au te'e atuatu areiyesiya. Nowe eite se nomo awei sato ironamisiya ape, nowe ape Kraisi si tame hi ma'e itorairowa ape, atahe a'i ne. Serai nomo peri ape ne marepi erasi a'i fa totenamite.

¹² Serai meni ta apou totesiya su, "Ane kairefi a'i teinamiteye. Ane yo seni luwaru a'i iro ta'ame." Weiyai! Le marepi apou wou a'i totesiya su, le yo seni lo winetaiyei. Le yo seni luwaru a'i ironamiyei. ¹³ Yo seni luwaru a'i fene ma'e heneraiyei ne toteyei su, fene hepene se owe ape su'arire. Lu taune werese, lowe yo seni luwaru a'i irowei ne totenamiteyei. Ahowa, Owane Sitewi nomo ma'e apou eiye, "Yo seni luwaru a'i lo marepi fene ma'e heneraiyei su, ane fene au pati aniyei. Ane fene ma'e yo seni luwaru a'i fu arorowata. Yo seni luwaru a'i fene ma'e heneraiyei su, ane fene ma'e yo ta'i atuatuwei. Serai fene yo seni luwaru a'i awera'iyenatiyei." Owane Sitewi marepi tote tawesiyei fene lo au kairefiye teinamisiya.

God wawero lo ta'uwe hereiyei.

¹⁴ Serai, kaiyemo mo ano, fene god wawero werese me'iyeni ma'e atati arunatiyewe iterotire. Fene lowe ne owe ape au nine'inamite.

¹⁵ Ane fene ma'e marepi wisere a'i totenamisiya ape, au te'esiya. Peri ano au tote etire. ¹⁶ Nomo me tape'i, Jisas sahe temeniyeye ape, tote eti tawesinamisiya. Serai nomo siye sa'i, nomo Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyesiya ape, tewi ayei su, nomo Jisas lo fisa'i nomo ne ete aniyei ape, ene aye. Nomo Jisas lo fisa'i marepi tote tawesisiya. Aiwawe a'i nomo siye lo'u ani towesi ene ayei su, nomo Jisas lo tahe pa'are nomo ne towesiye ape marepi tote tawesinamisiya. ¹⁷ Nomo siye lo'u tewi oso oso a'i ani towesi erauwiyei. Siye lo'u ape lai ta'i a'i irosiya. Serai nomo Jisas lo yo seni umasinamisiya ape, nomo lu taune tomu ne'ese irosiya. Nomo siye lo'u ani ene ayei su, nomo tahe pa'are ta'i a'i, marepi ta'i a'i wou heneraiyei.^p

¹⁸ Fene Israel lo lu taune werese ne totere. Lowe fe sipsip lo'u Owane Sitewi ma'e au heseyei ne aine tera'eye. Serai lowe fe sipsip lo'u tewi a'i ani ene ayei su, lowe Owane Sitewi ma'e au te'e wisereye nine'iyei.^q ¹⁹ Ane peri eite au te'esiya su, ane piye marepi sitewi ano au te'esiya aware? Fe sipsip lo lo'u tewi a'i lowe god wawero ma'e au heseteye ape, yahowa'i ne. Fene fe sipsip lo'u tewi a'i god wawero ma'e auwe ape, ene ayei su, lo'u ape lai lire fene lo au luwaruwerowata. Aiwawe a'i god wawero werese yahowa'i ne. Lowe kairefi se ta'ame. Lowe fene au luwaruwerowata.^r ²⁰ Ahowa, weiyai! Ane fene ma'e eisiya. Awei lo lu god wawero ma'e fe lo lo'u tewi a'i ta au heseyei su, lowe sepei luwaru a'i ma'e au heseyei. Lowe Owane Sitewi Pefine a'i ma'e au heseyei ta'ama.

° 10:16 Mt 26:26-28   p 10:17 Ro 12:5   ¶ 10:18 Wkp 7:6   r 10:19 1 Ko 8:4

Fene sepei luwaru werese a'i ma'e owe ape au wisereye nine'ite. Serai fene fe lo lo'u tewi a'i lowe god wawero au heseye ape owe ape ani ene ate.^s ²¹Fene Meni Owane Pefine a'i ne au te'e nine'iyei ne ta'uweyei su, fene marepi ta'i a'i lo aiwawe totयेi. Serai fene piyene sepei luwaru a'i ne totenamisiya awere? Fene siye lo'u ani towesiye erauwiyei su, fene Jisas lo tahe pa'are ne totयेi. Fene fe piyo'u sepei luwaru ma'e au heseyei su, fene sepei luwaru a'i ne au wisereye nine'iyei. Fene yo seni hesi a'i ape owe ape umasite.^t ²²Nomo god wawero ma'e fe piyo'u au heseyei su, Owane Sitewi lo ai marepi erasi a'i nomo ma'e totenamiyei. Kairefiiyeyei nomo lo, Owane Sitewi lo kairefiiyeyei ani ararosiya awere? Piyete! Owane Sitewi lo kairefi nomo ani ararowe. Nomo Owane Sitewi lo kairefiiyeyei ma'e teirowata.^u

Nomo Owane Sitewi ne au te'e nine'inamite.

²³Nomo Kraisi ne tote tawesiyei su, nomo etiri werese werese fara'u irowei. Ahowa, yo seni tomu ne'ese nomo ne au pati anirowata. Nomo yo seni werese fara'u umasirowa. Ahowa, yo seni tomu ne'ese ape mo, tote tawesiyei nomo lo au kairefiiyerowata.^v ²⁴Fene marepi towafi fene lo owe ape tote nehi umasite. Ahowa, fene lu taune tere'e ne noweinoweiyeyi ne totete.^w

²⁵Lu tamo fe lo'u nepawe amerame a'i ma'e aitaiyei su, fene fara'u fe lo'u ape ete ene are. Fene fe lo'u ne apou owe ape te'e towerire, "Fe lo'u ape fene eiwerou ma'e aitai awere?" Ahowa, fene fe lo'u ne te'e toweriyei ta'ama su, marepi fene lo fetane a'i irowei. Serai fene fara'u fe lo'u ete ene are.^x ²⁶Tu naifa meni ta'i apou leseye,

"Omo omo pani werese a'i Meni Owane Pefine a'i lo ne. Sosu aiwawe a'i etiri werese awei sahe Meni Owane Pefine a'i lo ne." *Sng 24:1*

²⁷Awei lo meni ta fene wesi lo sahe ene ayei ne ei aniyeyi su, fene marepi luwaru a'i owe ape totere. Marepi fene lo fetane a'i totयेi su, fene wesi lo ma'e ene ayei ne irowa. Fene wesi lo ma'e iyei su, etiri werese meni ape fene ma'e auwei ape, fene fara'u ene are. Fene etiri ape ne owe ape te'e towerire. Fene etiri werese ne te'e toweri ta'ame su, marepi fene lo fetane a'i irowei. ²⁸Weiyai! Peri ano wanure! Meni ta fene ma'e apou eiyei su, "Fe lo'u eite lowe sepei luwaru a'i ma'e au hese tepa'asiye." Le peri ape au te'eyeyi su, fene fe lo'u owe ape ene are. Fene apou te'eyeyi su, "Ane fe lo'u eite arowata." Serai fene meni ape lo marepi au kairefiiyeyei. Sosu aiwawe a'i marepi fene lo fetane a'i ironamiyei.^y ²⁹Ahowa, marepi fene lo ne ane tote ta'ame. Ane meni ape lo marepi ne totesiya. Owane Sitewi lai marepi ano ma'e au fetaneyeye.

^s 10:20 Lo 32:17; KTH 9:20   ^t 10:21 2 Ko 6:15-16   ^u 10:22 Lo 32:21   ^v 10:23 1 Ko 6:12

^w 10:24 Ro 5:1-2   ^x 10:25 Sng 24:1   ^y 10:28 1 Ko 8:7

Sosu meni ta fene ma'e peri ta apou ei toweriyei su, fe lo'u, god wawero ma'e au heseye ape, etiri yahowa'i su, piyene ane fe lo'u ape ayei ne amouweyeyi awere? Meni tere'e lo marepi, yo seni ano owe ape au hese ereite. Ane meni tere'e ape lo marepi au luwaruwe wou ta'ama. ³⁰Ane fe lo'u tewi ene ayei su, ane fe lo lo'u tewi ne ei toweri ta'ame. Ane fe lo'u ne Owane Sitewi ma'e au wisereyeyei. Serai ane Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyeyei su, lu taune werese ane ma'e owe ape te'e ani ararore.^z

³¹Serai fene fe lo'u ene ayei su, sa'i ayei su, fene mi mi werese a'i Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyere. Etiri werese fene irowei ape, fene Owane Sitewi lo iyape ei ani arowete.^a ³²Etiri werese fene irowei ape, fene marepi orese a'i Juda lo lu taune ma'e owe ape aure. Sosu aiwawe a'i fene marepi orese a'i Grik lo lu taune ma'e owe ape aure. Lu taune, Owane Sitewi lo yo seni umasinamiteye ape, fene lowe ma'e marepi orese a'i owe ape aure.^b ³³Wiyawi werese ano, ane lu taune werese a'i ma'e marepi wisere a'i auwei ne totesiya. Ane marepi topo ano tote umasi ta'ame. Ane lu taune tere'e lo marepi ne totenamiyeyi. Lowe yo seni wara'i ano siyeyei su, lowe Owane Sitewi lo peri wanu tote tawesi umasiyeyi. Serai Owane Sitewi lai marepi hepene he'i a'i, mi mi pasi pasi weryeyi ironamitorowa ape, lowe ma'e auwei.^c

11 ¹Ane Kraisi lo yo seni siyeyewe, umasinamiteye. Sosu ane fene ma'e eisiya. Fene yo seni werese ano siye etite. Sosu yo seni ano umasinamite.^d

Owane Sitewi ne au te'e nine'iyeyi su, fene yo farere a'i umasite.

²Sosu aiwawe a'i peri ape ane tu fene ma'e au te'e fiyariye ape, fene peri ano ape wanu tote tawesi umasinamiteye. Etiri werese ano ne, fene Owane Sitewi ma'e au te'e toweriteye. Serai ane fene ne au te'e wisereyeyiya.

³⁻⁴Sosu ane peri tere'e fene ma'e au te'esiya. Fene peri ano wanu etire. Meni Kraisi, le a'i lai lu werese lo Meni Owane ne. Menitani lo meni owane apou a'i meni lo ne. Meni owane ape tani lo marepi au noweinoweisiya. Sosu Owane Sitewi, le a'i lai Kraisi lo Meni Owane Pefine a'i ne. Meni ta Owane Sitewi ma'e au te'eyeyi su, le mato lo tuhe ani tahe ani asire. Serai le yo seni wisere a'i irowei. Meni ta Owane Sitewi lo marepi au te'e fiyariyeyi su, le mato tuhe ani tahe ani asire. Le mato lo napetuwei ape, Owane Sitewi ma'e au te'eyeyi su, le Kraisi ma'e au neritaseyeyei.^e ⁵Ane taune ma'e peri ta au te'esiya. Menitani ta Owane Sitewi ma'e au ei toweriyeyi su, le mato tuhe ani asire. Le Owane Sitewi lo marepi au te'eyeyi su, le mato tuhe owe ape ani tahe anire.

^z 10:30 1 Ti 4:4   ^a 10:31 Kl 3:17   ^b 10:32 Ro 14:13   ^c 10:33 1 Ko 9:20-22

^d 11:1 1 Ko 4:16   ^e 11:3-4 Stt 3:16; Ef 5:23

Menitani lo mato tuhe ariye a'i su, le mato topo lo ne au neritaseye teriteyei. Menitani mato tuhe ariye a'i su, le mato towe werese wou howe pamoweye. ⁶Menitani ta mato tuhe ariye a'i ironamiyei su, le menitani ta mato towe werese wou howe pamoweyei ape ne. Le marepi topo lo ma'e au neritaseyeyei. Ahowa, menitani lo mato towe ariye a'i su, le neritase a'i ne. Serai le mato tuhe ani asire. ⁷Lu werese Owane Sitewi lo wesi sahe irosiya su, lowe mato tuhe lowe lo ani tahe anire. Tu naifa weriyei, Owane Sitewi lai lu ape mo ta'aneye. Serai lu ape mo Owane Sitewi lo nihari hepene au atuatu areiyenamisiya. Taune werese lu towafi lowe lo, lo nihari hepene au atuatu areiyenamisiya.^f ⁸Owane Sitewi lai meni tutawe ta'aneye su, le hepene lo se ta'aneye. Ahowa, le menitani tutawe ta'aneye su, le meni lo miye ta'i ani tahe aniyewe, ta'aneye. ⁹Aiwawe a'i, Owane Sitewi lai meni tutawe ape ta'aneye su, le iyape topo lo meni ape ei ani aroweyei ne ta'aneye. Ahowa, le menitani tutawe ape ta'aneye su, le meni lo au pati aniyei ne ta'aneye.^g ¹⁰Serai taune werese Owane Sitewi lo wesi sahe irosiya ape, lowe mato tuhe ani asire. Mato tuhe ape menitani lo ariariyeyei. Menitani ape meni topo lo kairefi unahi ma'e ironamisiya. Taune werese mato tuhe ani asinamiyei su, Owane Sitewi lo ipari wisere a'i lowe ma'e siyenaraiyei. Lowe apou toteyei, "Taune lo yo seni eite wisere a'i ne. Lowe meni lowe lo unahi ironamisiya." ¹¹Ahowa, peri ano wanure! Meni Owane Pefine a'i lo nihe se taune werese woto a'i teinamirowata. Lowe lai lu lowe lo aiwawe a'i teinamirowa. Lu werese aiwawe a'i woto a'i teinamirowata. Lowe taune lowe lo aiwawe a'i teinamirowa. Taune werese lu lowe lo au pati anire. Sosu lu werese taune lowe lo au pati anire. ¹²Tu naifa weriyei, Owane Sitewi menitani tutawe meni lo miye pa'are se ani tahe aniyewe, ta'aneye. Mo'o mi mi pasi pasi weriyei su, taune lai eimane werese auteiteye. Nomo werese, sosu etiri werese Owane Sitewi lai ta'aneye.

¹³Fene werese marepi fene lo ne au hesere. Menitani ta Owane Sitewi ma'e ei toweriyei su, le mato tuhe ariye a'i awere? Mato tuhe ani asiyei awere? Lowe piye seni irowei awere? Nomo so'oruwe tepa'asiye. Lowe Owane Sitewi ma'e au te'eyei su, lowe mato tuhe ani asinamite. ¹⁴Seni ta nomo ma'e au atuatu areiyeyei. Wanure! Meni ta mato towe pite a'i irosiya ape, le neritase a'i ironamisiya. ¹⁵Fene menitani ta ne totere! Le mato towe pite a'i irosiya su, yo seni lo ape wisere a'i ne. Owane Sitewi lai taune lo mato towe pite a'i mato towafi lowe lo napetuwe ne ta'aneye. ¹⁶Fene tamo apou toteyei su, "Nomo yo seni ape umasiyei ne ta'oreyei a'i ne." Peri ano wanure! Nomo Owane Sitewi lo yo seni umasinamisiya. Sosu aiwawe a'i lu taune Owane Sitewi lo wesi sahe omo omo werese a'i sahe, lowe yo seni ape umasinamisiya. Serai fene aiwawe yo seni ape umasinamite.

---

^f 11:7 Stt 1:26-27   ^g 11:9 Stt 2:18-23

Fene Meni Owane Pefine a'i mase ene ayei ne ta'uwerai.

¹⁷Ane peri ano fene ma'e au te'esiya su, ane iyape fene lo ei ani arowerowata. Fene Owane Sitewi lo wesi sahe ta'uweraiyei su, fene ai marepi tiyati ironamisiya. Fene Owane Sitewi ne toterowata. Fene ta'uweraiyei su, fene marepi towafi fene lo au kairefiyete. Fene ai marepi tote tiyatnamisiya su, fene tote tawesiyei fene lo au luwaruwesiya. ¹⁸Peri tutawe ano apou a'i te'esiya. Lu tamo ane ma'e au te'erai. Fene Owane Sitewi lo wesi sahe ta'uwerai su, lu taune tomu ne'ese marepi hesi a'i hesi a'i ironamiteye. Serai fene ai peri tiyati te'e atuteye. Peri ape ane wanuwe ape, wiyeme a'i awere? Piyete awere? Ane apou a'i totesiya. Peri tewi a'i wiyeme a'i tene!^h ¹⁹Fene marepi hesi a'i tiyati ironamisiya. Yo seni ape luwaru a'i ne. Lu tamo marepi tere'e totesiya. Fene peri towafi fene lo siye etire. Peri towafi fene lo Owane Sitewi lo marepi aiwawe a'i awere? Lu tamo Owane Sitewi lai ariariyeye ape, lowe Owane Sitewi lo marepi umasinamisiya. Fene peri lowe lo umasite. ²⁰Serai fene Owane Sitewi lo wesi sahe ta'uweraiyei su, fene Meni Owane Pefine a'i ne tote se ta'ame. Ahowa, fene ta'uweraiyei su, fene ayei a'i totenamiyei. ²¹Fene ene ayei ne ta'uweraiyei su, fene lu taune tere'e ne tote ta'ame. Ahowa, fene lire fene lo a'i totesiya. Fene tu ayei fene lo ani ene aye. Yo seni ape luwaru a'i ne. Lu taune tamo lau erasi irowe. Lowe ene arowata. Aiwawe a'i lu taune tere'e tamo sa'i meremereye erasi a'i areme. Yo seni ape luwaru a'i ne. ²²Peri ano wanure! Fene werese wesi fene lo irosiya. Wesi fene lo sahe, fene ayei ene are. Fene sa'i meremereye a'i areme su, fene wesi fene lo sahe sa'i are. Owane Sitewi lo wesi sahe fene marepi towafi fene lo toterowawe, ayei erasi ene ayei su, fene Owane Sitewi lo iyape ma'e au neritaseyeyei. Lu tamo ayei ariye a'i irosiya ape, fene lowe ma'e au neritaseyeyei. Piye peri ane fene ma'e au te'esiya awere? Ane fene ma'e au te'e wisereyeyiya awere? Ahowa! Fene yo seni ape irowei su, ane fene ma'e au te'e wisereyerowata.

²³Meni Owane Pefine a'i nomo lo peri ta ane ma'e au te'eye. Ane fene mase ironamiteye su, ane peri lo ape fene ma'e au te'eye. Fene peri lo ape tote i'aneye. Serai ane peri lo ape fene ma'e tame te'eyei. Tu naifa pasi a'i meni Judas Owane Jisas ai atu siye lu ma'e heneti su, Jisas siye lo'u tewi a'i ani towesiyewe, noneye. ²⁴Siye lo'u ereti lo se aniye su, le Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyeye. Le siye lo'u tewi a'i ani towesiyewe, ereti se aniteye. Sosu lowe ma'e eiye, "Siye lo'u tewi eite tahe pa'are towesiye a'i ano ne. Ane fene ma'e auwei. Fene ta'uweraiyei su, fene siye lo'u tewi a'i ani towesiye. Fene tiyati nonetiyei su, fene ane, me tape'i sahe temeniyeye ape, tote tawesinamiyei." ²⁵Lowe siye lo'u ene a tepa'asiye

^h 11:18 1 Ko 1:10-12

su, le aiwawe a'i sa'i pa'are ereti lo se aniyē. Sosu eiye, “Siye sa'i ape ne, Owane Sitewi lai peri te'e naneiyei he'i a'i fene ma'e au te'e atuatuwei. Lowe watipi sahe ti se tewiye su, fisa'i ano nowe ma'e heneraiyei. Fene fisa'i ano toteyei su, fene Owane Sitewi lo peri te'e naneiyei ape siye so'oruweyei. Serai fene ta'uweraiyei su, fene ane ne tote tawesinamite. Fene siye sa'i ayei su, fene fisa'i ano, fene ne auwe ape, tote tawesire.”ⁱ

²⁶Nowe mi mi su fene siye lo'u, siye sa'i ene ayei su, fene lu taune werese ma'e Meni Owane Pefine a'i nomo lo, me tape'i sahe temeniyeye ape ne, au te'e fiyariyei. Serai fene mi mi weriyei siye lo'u ene anamirowa. Serai Meni Owane Jisas si tame itorairowa su, le nomo hire ma'e henetirowa. ²⁷Serai lu taune tamo marepi areareyei se siye sa'i a'i ene ayei su, Owane Sitewi lo nihe se, lowe Meni Owane Jisas wou aine tera'eye.^j ²⁸Ahowa, fene taweiru sawa. Fene ta'i ta'i a'i marepi towafi fene lo tote etire. Marepi asevaro a'i awere? Marepi fene lo asevaro a'i ironamisiya su, fene fara'u siye lo'u, siye sa'i ene are. ²⁹Lu taune tamo marepi towafi lowe lo areareyei se siye lo'u, siye sa'i ene ayei su, lowe Owane Sitewi lo ai marepi lowe ma'e ene ayei wou a'i ne. ³⁰Lu taune tomu ne'ese marepi towafi lowe lo areareyei se siye lo'u, siye sa'i ene anamisiya. Serai lu taune tomu ne'ese tahe pere'e a'i, u tahe se ironamisiya. Lu taune tamo marepi areareyei towafi lowe lo se ene ayei su, lowe temeniyeye. ³¹Ahowa, nomo tutawe marepi towafi nomo lo tote etiyēi su, Owane Sitewi lai yo seni nomo lo au hese ereirowata. Sosu nomo ma'e fofowe'i erasi aurowata. ³²Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i nomo lo au hese ereiyei su, le nomo ma'e fofowe'i erasi aurowa. Nomo fofowe'i ape teriteyei su, nomo yo seni luwaru a'i nomo lo atati arunatiyei. Nomo yo seni luwaru a'i nomo lo atati arunatiyei su, Owane Sitewi lai nomo yehe omo ma'e ani fu arosawirowata. Ahowa, nomo yo seni luwaru a'i atati arunati ta'ame su, le nomo lu taune tere'e aiwawe a'i yo seni ironamiteye ape, yehe omo ma'e ani fu arosawirowa.^k

³³Serai Kaiyemo mo ano, fene Meni Owane Pefine a'i lo ta'uwe hereiyei ene ayei ne ta'uweraiyei su, fene lu taune werese ninawere. Lu taune werese ta'uwerai tepa'asiyei su, fene fara'u ta'uwe hereiyei ape ene are. ³⁴Lu taune tamo lau mase teriteyei su, lowe wesi towafi lowe lo sahe ene are. Sosu lu taune tamo lau mase ta'uweraiyei su, lowe marepi hesi a'i toteyei. Serai lowe siye lo'u, siye sa'i wisere a'i marepi towafi lowe lo areareyei se ene ayei su, Owane Sitewi lai lowe ma'e fofowe'i erasi aurowa.

Sosu ane peri tere'e tamo fene ma'e au te'eyei ne totesiya. Ahowa, ane fene ma'e sewiyeyei ne aiyeyei su, ane peri ape fene ma'e au te'erowa.

Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i nomo ma'e kairefiyeyei ta auwei.

12 ¹Ane peri tere'e fene ma'e au te'eyei. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i nomo werese ma'e etiri kairefi a'i auwei. Le nomo ma'e

ⁱ 11:25 Kis 24:6-8; Hi 8:8-13   ^j 11:27 Hi 10:29   ^k 11:32 Hi 12:5-6

etiri kairefi a'i ape auwei su, nomo wiyawi lo ta'aneyei. Fene peri ano wanure. Sosu fene wanu so'oruweyei. ²Tu naifa fene Jisas lo peri wanu umasi ta'ame su, sepei luwaru, Satan, marepi fene lo au luwaruweyei ne toteteye. Serai fene god wawero, fene iyape lowe lo ma'e au te'e wisereye nine'iteye. God wawero werese, lowe marepi hepene po'uteye. Lowe peri se ta'ame. God wawero werese ape mo yahowa'i a'i ne.¹ ³Serai ane peri ta fene ma'e au te'esiya. Meni ta apou eiyei su, "Jisas meni luwaru a'i ne." Meni ape Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo marepi umasi ta'ame. Aiwawe a'i meni tere'e ta apou eiyei su, "Jisas Meni Owane Pefine a'i ne." Meni ape Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo marepi tote umasinamisiya.^m

⁴Owane Sitewi lai etiri kairefi a'i apou ape mo nomo ma'e auwei. Ahowa, Owane Sitewi lo Hepene Wara'i ta'i a'i lai etiri kairefi a'i ape mo, lo sitewi a'i ne.ⁿ ⁵Owane Sitewi lo wiyawi tere'e tere'e tomu ne'ese irosiya. Nomo Owane Sitewi lo wiyawi ta'aneyei su, nomo Meni Owane Pefine ta'i a'i ne au ta'aneyei. ⁶Owane Sitewi lo wiyawi tere'e tere'e tomu ne'ese irosiya. Ahowa, Owane Sitewi lai wiyawi werese lo lu taune werese sahe ironamisiya. ⁷Lu taune werese Jisas lo peri wanu umasinamiteye ape, Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lai nomo ta'i ta'i a'i ma'e kairefiyeyei lo auwe. Nomo kairefiyeyei lo aniyei su, nomo lu feni lo ta'i ta'i a'i au pati aniyei.

⁸Lu tamo ma'e Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lai marepi wisere a'i awei. Lu tere'e tamo ma'e Owane Sitewi lo Hepene Wara'i lai le ma'e marepi tote so'oruweyei ne auwei. ⁹Lu tere'e tamo ma'e Owane Sitewi lo Hepene Wara'i le ma'e tote tawesiyeyei erasi a'i auwei. Lu tere'e tamo ma'e, Owane Sitewi lo Hepene Wara'i lai lowe ma'e kairefiyeyei ape u tahe apou ape mo au ta'ane fara'uweyei ne auwei. ¹⁰Owane Sitewi lo Hepene Wara'i lai lu tere'e tamo ma'e kairefiyeyei ta'i auwei. Serai lowe etiri ta'aneye ape ne, lu taune hepene se siye su'ariye. Lu tere'e tamo ma'e, le kairefiyeyei lo lowe ma'e au te'eyei ne auwei. Le kairefiyeyei lo lu tere'e tamo ma'e ipari tere'e tere'e siye etiyeyei ne auwei. Le kairefiyeyei lo lu tere'e tamo ma'e peri tere'e tere'e au te'eyei ne auwei. Lu ape mo peri tere'e lo sitewi so'oru ta'ama. Ahowa, lowe peri tere'e au te'eyei su, meni tere'e ta peri lo ape wanu so'oruwerowawe, sosu le peri lo sitewi au te'e areiyerowa. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i kairefi lo lu ape mo ma'e auwei. ¹¹Peri ano wanure. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i ta'i a'i ne. Le a'i lai kairefiyeyei tere'e tere'e lo nomo ta'i ta'i a'i ma'e auwei. Le nomo ma'e kairefi lo nonetiyei su, le marepi topo lo umasiteyei.^o

Nomo Kraisi lo tahe pa'are ta'i wou henerai.

¹²Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i nomo ma'e kairefiyeyei tere'e tere'e aunamisiya. Sosu nomo werese Jisas lo marepi ta'i a'i totenamisiya.

¹ 12:2 Hab 2:18-19   ^m 12:3 1 Jo 4:2-3   ⁿ 12:4 Ro 12:6   ^o 12:11 1 Ko 7:7

Nomo lu taune werese Jisas lo peri wanu umasinamisiya ape nomo ta'i a'i irosiya. Meni lo tahe pa'are ne totere! Tahe pa'are tewi a'i tomu ne'ese irosiya. Nihe hesi a'i, ereme ta'i, lowe hesi a'i, ereti hesi a'i. Serai etiri werese ta'i ta'i a'i tahe pa'are ta'i a'i ne. Apou a'i Kraisi lo lu feni werese nomo tahe pa'are aiwawe a'i ne. Nomo tomu ne'ese irosiya. Serai nomo Kraisi lo tahe pa'are ta'i a'i henerai.^p ¹³Nomo Jisas lo peri wanu umasiye su, Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i nomo Jisas lo tahe pa'are ma'e hene ani fuwe. Serai nomo ta'i ta'i a'i tahe pa'are lo tewi a'i henerai. Nomo Juda lo lu taune, fene lu taune tewi tere'e, nomo werese Jisas lo peri wanu umasisiya ape, nomo Jisas lo tahe pa'are ta'i a'i henerai. Sosu aiwawe a'i lu taune tamo wiyawi yahowa'i ta'anesiya ape, sosu lu taune tere'e wiyawi ma'aru se ta'anesiya ape, lowe werese Jisas lo peri wanu umasinamisiya ape, Jisas lo tahe pa'are tewi a'i henerai. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i nomo werese Jisas lo tahe pa'are sahe hene ani futeye.^q

¹⁴Peri anowe ape wanure. Meni lo tahe pa'are werese nihe a'i ta'ame ne. Ahowa, nihe tahe pa'are tewi a'i ne. Tahe pa'are nomo lo lowe hesi a'i irosiya, ereti hesi a'i irosiya, ahi ta'i a'i irosiya. Tahe pa'are nomo lo sahe etiri tewi a'i tomu ne'ese irosiya. Ahowa, tahe pa'are nomo lo ta'i a'i irosiya. ¹⁵Lowe fene lo apou eiyei su, "Ane ereti se ta'ame. Serai ane tahe pa'are lo tewi a'i ta'ame." Wawero! Lowe fene lo tahe pa'are lo tewi a'i tene! ¹⁶Sosu apaniye fene lo apou eiyei su, "Ane nihe se ta'ame. Serai ane tahe pa'are lo tewi a'i ta'ame." Wawero! Apaniye fene lo tahe pa'are lo tewi a'i tene! ¹⁷Tahe pa'are werese nihe a'i iroteye su, eiwerou wanuwe awere? Tahe pa'are werese apaniye a'i iroteye su, eiwerou etiri heneri somuwe awere? ¹⁸Ahowa, Owane Sitewi lai nomo werese Jisas lo peri wanu umasiteye ape, Jisas lo tahe pa'are sahe hene ani funamiteye. Le nomo Kraisi lo tahe pa'are sahe hene ani fuwe su, le marepi topo lo umasiye. ¹⁹Serai nomo werese tewi ta apou aiwawe a'i irosiya su, tahe pa'are ariye po'uteye. ²⁰Wanure! Nomo werese tomu ne'ese a'i ne. Serai nomo Kraisi lo tahe pa'are ta'i a'i henerai.

²¹Nihe fene lo ereti ma'e apou ei ta'ame su, "Ne lai yahowa'i ne." Sosu mato fene lo lowe hesi ma'e apou ei ta'ame su, "Fenesi yahowa'i a'i ne." ²²Ahowa, tahe pa'are tewi a'i ape mo kairefi se ta'ame ape, lowe werese wiyawi ta irosiya. Peri eite wiyeme a'i. Serai fene lu taune tamo owe ape hi ani ararote. ²³Tahe pa'are lo tewi a'i tamo, nomo lai yahowa'i toteyei ape, nomo tewi ape mo au leseyei. Tahe pa'are lo tewi tere'e ta, nomo neritase a'i toteyei ape, nomo ipari tahe ani asiyei. Serai nomo tewi ape au napetuwe. Serai lu taune werese tewi a'i ape siyerowata. ²⁴Ahowa, tahe pa'are tewi a'i ape mo wiyawi erasi irosiya ape, nomo tahe pa'are tewi ape napetu ta'ame. Wanure. Owane Sitewi lai tahe pa'are nomo

^p 12:12 1 Ko 10:17   ^q 12:13 Ga 3:28

lo ta'aneye su, le tewi yahowa'i ma'e wiyawi erasi a'i auwe. ²⁵ Owane Sitewi lai tahe pa'are nomo lo ta'aneye su, le apou toteye. "Tahe pa'are tewi a'i werese, lowe marepi ta'i a'i totenamisiya." Ane fene ne totesiya, fene werese marepi hesi a'i hesi a'i owe ape totete. Ahowa, fene ta'i ta'i a'i tiyati au noweinoweite. ²⁶ Meni ta ma'e etiri luwaru a'i heneraiyei su, fene werese etiri luwaru a'i ape teriteyei. Aiwawe a'i meni ta lo iyape ei ani aroweyei su, fene werese aiwawe a'i le ne au wisereye nine'iyei.

²⁷ Wanure! Fene werese, Jisas lo peri wanu umasiye ape, fene Kraiss lo tahe pa'are a'i henerai. Fene werese ta'i ta'i a'i Kraiss lo tahe pa'are ironamisiya.^r ²⁸ Serai Owane Sitewi lai meni owane tamo Owane Sitewi lo wesi sahe wiyawi lo irowei ne ariariyeye. Tutawe le eimawesawi siye lu ariariyeye. Lowe Owane Sitewi lo wiyawi omo tere'e tere'e ma'e aitiyei. To'uresi. Le au te'e siye lu ariariyeye. Lowe Owane Sitewi lo wesi sahe Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariyei. Mo'o le te'e au atuatu siye lu tamo ariariyeye. Sosu le lu tamo wiyawi erasi pefine a'i iro heneraiyei ne ariariyeye. Le lu tamo ma'e wiyawi u tahe ta'ane fara'uweyeyi ape neri a'i auwe. Sosu le lu tamo ma'e wiyawi lo au pati anyei ne neri a'i auwe. Le lu taune ma'e wiyawi ta, lu taune ma'e yo farere a'i au atuatumamisiya ape auwe. Lowe ape mo ma'aru au noweinoweiyeyi, lowe wiyawi tere'e tere'e irowei. Sosu ye'ewi le lu tamo ma'e peri tere'e tere'e au te'eyeyi ne, neri a'i auwe.^s ²⁹ Fene werese eimawesawi siye lu ta'ame. Aiwawe a'i fene werese au te'e siye lu ta'ame. Fene werese au te'e atuatu siye lu ta'ame. Fene werese wiyawi erasi pefine a'i iro henerai ta'ame. Ahowa, Owane Sitewi lai wiyawi lo tewi a'i tewi a'i fene ma'e auwe. ³⁰ Fene werese ma'e wiyawi lo u tahe au ta'aneye fara'uweyeyi ta'ama. Aiwawe a'i fene ma'e werese peri tere'e tere'e au te'e ta'ame. Meni ta peri tere'e se au te'eyeyi su, fene werese ma'e peri tere'e lo sitewi au te'e ta'ame. ³¹ Owane Sitewi lai nomo ma'e kairefi lo tere'e tere'e neri a'i auwe. Etiri werese ape mo wisere a'i ne. Ahowa, fene etiri tamo wisere pefine a'i ape mo anyei ne tohotete.

Marepi tote wawesiyesiya.

Wanure! Ane etiri tamo wisere pefine a'i ape mo fene ma'e au te'e atuatuwei.^t

13 ¹ Sosu a'i pe ane yo wisere pefine a'i fene ma'e au te'e atuaturowa.

Ane peri tere'e tere'e au te'eyeyi su, sosu ane peri ape wanu so'oruwerowata. Aiwawe a'i, ane Owane Sitewi lo ipari wisere a'i lo peri tere'e au te'eyeyi su, sosu ane peri ape wanu so'oruwerowata. Ane peri tere'e tere'e ape mo au te'eyeyi su, Ahowa, ane lu taune werese marepi

^r 12:27 Ro 12:5   ^s 12:28 Ef 4:11-12   ^t 12:31 1 Ko 14:1

erasi a'i tote wawesiyerowata. Ane metaiyei no'u yahowa'i aiwawe a'i heneraiyei. Sosu ane mene'e mapefuwe lo no'u erasi yahowa'i aiwawe a'i heneraiyei. ²Owane Sitewi lai Hepene Wara'i lo kairefi ane ma'e auwei su, serai ane peri lo lu taune ma'e au te'e fiyarirowa. Serai ane etiri werese fareyareye a'i siye so'oruwerowa. Serai ane etiri werese siye so'oruwerowa. Serai ane Owane Sitewi ne tote tawesiyei erasi a'i ya'orenamiyei su, ane omo pite a'i ma'e apou eiyei, "Omo, Ne sinetire!" Serai omo ape sinerowawe, irowa. Ane Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo kairefi werese aniyei su, ahowa, ane lu taune werese ne marepi erasi a'i tote wawesiyerowata. Ane meni yahowa'i a'i wou heneraiyei.⁴

³Ane ma'aru etiri werese ano lu ariye a'i ma'e auwei su, ane lowe ma'e Owane Sitewi lo peri au te'eyei su, serai lu tamo, Jisas lo peri umasi ta'ame ape, lowe ane me tape'i sahe aine ti tawesi tera'eyei. Sosu lowe ane yehe ani leiyei. Ane etiri ape mo irowei su, sosu ane lu taune werese ne marepi erasi a'i tote wawesiyenamirowata. Serai wiyawi ano ane irowei ape, yahowa'i heneraiyei.

⁴Nomo lu taune marepi erasi a'i tote wawesiyenamiyei su, nomo lowe ma'e pei au pati aninamite. Nomo lowe ma'e ai peri owe ape te'ete. Nomo lowe lo etiri werese owe ape siye wisereyete. Nomo lu taune ma'e iyape towafi nomo lo owe ape ei ani arowete. Sosu lowe ma'e apou eiyei, "Yo seni werese nomo lo aseyaro pefine a'i ne." Nomo peri ape owe ape te'ete.

⁵Nomo lu taune marepi erasi a'i tote wawesiyenamiyei su, nomo lowe ma'e owe ape ani ararote. Nomo marepi towafi nomo lo owe ape umasite. Lu tamo nomo ma'e au luwaruweyeyi su, nomo lowe ma'e ai marepi owe ape totete. Lowe nomo ma'e au luwaruweyeyi su, nomo lowe ma'e itiya'u au luwaruwerowata. ⁶Nomo yo seni luwaru a'i siyeyeyi su, nomo yo seni luwaru a'i ape ne owe ape au wisereyere. Ahowa, nomo peri wiyeme a'i wanuweyeyi su, nomo Owane Sitewi ma'e au wisereyeyeyi.^v ⁷Lu taune tamo nomo ma'e au luwaruweyeyi su, nomo lowe ne me'iyeni ma'e owe ape atati teire. Etiri luwaru a'i tamo nomo ma'e heneraiyei su, nomo Owane Sitewi ne tote tawesinamisiya. Serai nomo marepi wiyeme pefine a'i lo heneraiyei ne ninawenamisiya. Sosu lowe yo seni luwaru a'i ironamiyei su, nomo yo seni lowe lo ne apou toteyeyi, lowe yo seni luwaru a'i lowe lo me'iyeni ma'e atati arunatiyei. Sosu lowe yo seni luwaru a'i me'iyeni ma'e atati arunatiyei su, sosu lowe Jisas lo peri wanu umasiyei. Lu tamo nomo ma'e au luwaruweyeyi su, nomo kairefi a'i teinamiyei.^w

⁸Nomo lu taune ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyenamiyei su, tote wawesiyeyeyi ape lo yo seni mi mi pasi pasi ironamirowa. Owane Sitewi lai Hepene Wara'i a'i lo kairefi nomo ma'e auwei su, serai nomo peri lo lu taune ma'e au te'e fiyarisawirowa. Kairefi ape po'uterowa. Nomo

^u 13:2 Mt 17:20   ^v 13:6 Ro 12:9   ^w 13:7 1 Pi 4:8

peri tere'e tere'e au te'eyei su, peri tere'e tere'e lo yo seni po'uterowa. So'oruweyei werese ape mo lo yo seni po'uterowa. ⁹Nomo Owane Sitewi lo peri tewi oso a'i wanu so'oruwe tepa'asiye. Aiwawe a'i nomo peri lo tewi oso a'i lu taune ma'e au te'e fiyarisawi. ¹⁰Nowe ye'ewi su, etiri werese ape mo wisere pefine a'i henerairowa. Nowe ape se etiri wisere pefine a'i henerairowa su, etiri ape mo nomo tewi oso a'i siye so'oruwesiya ape, po'uterowa.

¹¹Tu naifa ane meni eime osu wou a'i iroteye su, ane eime osu lo peri wou a'i te'eye. Ane eime osu lo marepi wou a'i toteye. Ane eime osu lo yo seni wou a'i umasiteye. Ahowa, ane meni erasi henerai su, ane eime osu lo yo seni werese me'iyeni ma'e atati arunati. ¹²Sosu nomo eimane osu lo yo seni wou irosiya. Nomo etiri ta irowei su, nomo etiri lo sitewi so'oru ta'ama. Nomo sa'i aseyaro a'i papu siyeyei su, nomo nihari nomo lo siye areiye ta'ame. Aiwawe a'i nomo Owane Sitewi lo yo seni werese a'i siye so'oru ta'ama. Nomo Owane Sitewi lo yo seni tewi a'i siye so'oruwe tepa'asiye. Nowe ye'ewi su, nomo Owane Sitewi lo nihari siyerowa su, nomo Owane Sitewi lo yo seni werese siye so'oruwe tepa'asirowa. Apou a'i ne. Owane Sitewi lai yo seni werese werese a'i nomo lo siye so'oru tepa'asinamiteye.

¹³Ahowa, etiri hesi heta po'uterowata. Owane Sitewi ne tote tawesiyei eite po'uterowata. Owane Sitewi lo te'e naneiyei werese a'i, nomo ninawenamisiya ape, mi mi pasi pasi ironamitorowa. Nomo lu taune werese marepi erasi a'i tote wawesiyenamitorowa. Etiri hesi heta ape mo, etiri tutawe apou a'i ne. Nomo lu taune werese marepi erasi a'i pei tote wawesiyenamite. Etiri ape mi mi pasi pasi po'uterowata.^x

Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariyei ne, yo seni wisere a'i ne.

14 ¹Fene lu taune werese ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyenamiyei ne tohotete. Fene lu taune ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyenamiyei su, fene yo seni wisere a'i irowei. Weiya. Fene Owane Sitewi lo Hepene Wara'i lo kairefi tere'e tere'e nehi umasitite. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i fene ma'e kairefi lo auwei su, fene Owane Sitewi lo peri wiyeme a'i lu taune ma'e au te'e fiyariyei. Fene kairefi ape ne tote umasinamite.^y ²Meni ta peri tere'e tere'e se au te'eyei su, le lu taune ma'e au te'e ta'ame. Ahowa, le Owane Sitewi ma'e au te'eyei. Lu taune werese peri eti lo ape so'oru ta'ama. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i lai lowe ma'e peri fareyareye a'i auwe. Serai lowe peri tere'e tere'e se au te'eyei. ³Meni ta Owane Sitewi lo peri wiyeme a'i au te'e fiyariyei su, le lu taune ma'e au te'eyei. Le lowe ma'e au te'eyei su, le marepi lowe lo au kairefiyei ne toteyei. Le yo seni luwaru a'i lowe lo au fareraiyei ne toteyei. Lu taune

^x 13:13 1 Te 1:3 ^y 14:1 1 Ko 12:31; 14:39

tamo marepi orese a'i heneraiyei su, le marepi lowe lo au fetaneyeyei ne toteyei. ⁴Ahowa, meni ta peri tere'e tere'e se au te'eyei su, le marepi topo lo au kairefiyeyei. Meni ta Owane Sitewi lo peri wiyeme a'i au te'e fiyariyei su, le lu taune lo marepi werese au ani kairefiyeyei.

⁵Marepi ano apou a'i totesiya, fene werese peri tere'e tere'e se au te'enamiyeyei su, yo seni ape wisere a'i ne. Fene werese Owane Sitewi lo peri wiyeme a'i au te'e fiyariyei su, yo seni ape wisere erasi a'i tene! Ane marepi tutawe apou totesiya. Meni ta Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariyei su, Owane Sitewi lai meni ape ma'e erasi a'i au wisereyetei. Meni ta peri tere'e tere'e se au te'eyei su, meni tere'e peri eti lo ape lu taune ma'e pei au te'e areiyere. Serai le lu taune werese lo marepi au ani kairefiyeyei. ⁶Kaiyemo mo peri ano wanure! Ane peri tere'e tere'e apou ape se fene ma'e au te'eraiyeyei su, fene werese peri eti lo ape so'oruwerowata. Peri ape, ane fene ma'e au te'eyei ape, marepi fene lo au kairefiyerowata. Sosu ane Owane Sitewi lo peri fene ma'e peri nomo lo se au te'eraiyeyei su, nomo werese peri eti lo wanu so'oruwerowa. Owane Sitewi lai peri ta ane ma'e au te'eyei su, ane peri ape fene ma'e peri nomo lo se au te'eyei. Serai fene peri ape lo eti wanu so'oruwerowa. Etiri werese, Owane Sitewi irorowa ape, ane fene ma'e au te'e atuaturowa. Fene werese Owane Sitewi lo peri wiyeme a'i wanu so'oruwerowa.

⁷Etiri werese hepene se ta'ame ape, mene'e teifowe, wau aiwawe. Fene mene'e teifowe fateyeyei su, fene etiri eite no'u wisere a'i wanuwei. Fene wau aineyeyei su, no'u tere'e wanuwei. Serai etiri hesi ape no'u ta'i a'i irowei su, piye no'u etiri wanuwei awere? Nomo so'oru ta'ama. Serai fene etiri hesi ape lo no'u tere'e tere'e wanuwei. ⁸Lu tamo fe erawe umasiyeyei ne toteyei. Meni ta fe siyeyeyei su, le lu feni lo ma'e peri erasi ute areiyeyeyei. Serai lu feni lo peri ape wanuwei su, lowe fe umasiyeyei ne fi. Meni ta fe ta'i siyeyeyei su, le lu feni lo ute ta'ame su, fe ape lowe awera'iyenatiyeyei. ⁹Ane fene ne totesiya. Fene peri ta peri tere'e tere'e se au te'eyei su, eiwerai peri ape fene lo eti wanu so'oruwerowa awere? Lu taune werese wanurowata. Fene fiyaru ma'e au te'eyei. Sosu fene peri ta peri nomo lo se au te'eyei su, lu taune werese fara'u wanuwei. ¹⁰Lu taune werese omo pani irosiya ape, lowe peri tere'e tere'e se te'enamisiya. Peri tere'e tere'e werese a'i peri lo eti se. Lowe peri tere'e se te'esiya su, lowe peri towafi lowe lo a'i so'oruwesiya. ¹¹Serai nomo Owane Sitewi lo peri wanuwei ne ta'uweraiyeyei. Meni ta Owane Sitewi lo peri tere'e se au te'eyei su, nomo peri ape lo eti wanu so'oru ta'ama. Apou a'i le omo tere'e ma'e fai. Nomo peri lo so'oru ta'ama. Le aiwawe a'i peri nomo lo wanu so'oru ta'ama. ¹²Ane fene ma'e au te'esiya. Fene Owane Sitewi lo Hepene Wara'i lo kairefi anireme su, fene kairefi ape, lu taune lo marepi au kairefiyeyei ape, aniyeyei ne totenamite.

¹³Serai meni ta Owane Sitewi lo peri tere'e tere'e se au te'eyeyei su, le Owane Sitewi ma'e apou ei toweriyeyei, "Owane Sitewi, Ne ane ma'e peri

ape lo sitewi ano wanu so'oruweyei ne aure. Serai ane peri sitewi no lu taune ma'e au te'e fiyariyei.”¹⁴ Ane Owane Sitewi ma'e peri tere'e se au te'eyei su, ane peri ape lo sitewi so'oru ta'ama. Ahowa, Owane Sitewi lai marepi ano siyeyei su, le a'i lai peri ape lo sitewi ano wanu so'oruweyei. Hepene ano Owane Sitewi ma'e au te'e tiyatisiya.¹⁵ Serai nomo piye irowei awere? Ane Owane Sitewi ma'e yo hesi a'i au te'esiya. Sosu ane fara'u Owane Sitewi ma'e peri tere'e se au te'eyei. Ane fara'u peri ano se Owane Sitewi ma'e au te'esiya. Aiwawe a'i ane Owane Sitewi ma'e yakowei ahi ta'i peri tere'e tere'e se irowei. Sosu ane yakowei ahi ta'i peri nomo lo se, Owane Sitewi ma'e irowei.¹⁶ Serai fene Owane Sitewi ma'e peri tere'e se au te'e wisereyeyei su, lu taune tere'e peri fene lo wanu so'oruwewowata. Lowe peri apou eirowata. “Peri eite wiyeme a'i ne.” Lowe peri ape lo sitewi fene lo so'oru ta'ama.¹⁷ Fene Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyeyiya. Peri eite wiyeme a'i ne. Ahowa, peri fene lo lu taune lo marepi au ani kairefiyerowata.

¹⁸ Ane Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyeyiya. Ane peri tere'e tere'e se tomu ne'ese au te'esiya. Ane fene werese ani ararosiya.¹⁹ Peri ano wanure! Ane Owane Sitewi lo wesi sahe fene ma'e au te'eyei su, ane peri tewi oso a'i peri nomo lo se au te'eyei. Serai fene werese peri ape lo sitewi ano wanu so'oruweyei. Ane peri pite a'i fene ma'e peri tere'e se, au te'eyei su, fene peri ape lo sitewi ano so'oru ta'ama. Yo seni ano luwaru a'i ne. Serai ane Owane Sitewi lo peri, peri nomo lo se, fene ma'e pei au te'e areiyete.

²⁰ Kaiyemo mo, peri ano wanure! Fene eimane osu lo marepi wou a'i owe ape totete. Ahowa, fene peri tere'e tere'e se au te'eyei su, lu taune tomu ne'ese peri fene lo wanu so'oruwewowata. Serai fene eimane osu lo yo seni owe ape irote. Fene meni owane lo marepi pei totete. Fene peri tere'e tere'e se au te'eyei su, fene meni owane lo marepi wou pei totete. Lu taune tamo peri tere'e eite wanu so'oru ta'ama su, fene peri tere'e ape se owe ape au te'ete. Ahowa, fene yo seni luwaru a'i ne toteyei su, fene eimane osu lo marepi pei totete. Eimane osu yo seni luwaru a'i totenamirowata.^z ²¹ Tu naifa weriyeyi meni ta Aisaia, Owane Sitewi lo peri one towe sahe leseye. Le apou leseye,

“Ane Meni Owane Pefine a'i ne. Ane lu tewi ano ma'e Juda lo peri se au te'eye su, lowe peri ano arisinamiye. Ane lu taune ano ma'e au te'eyei su, ane lu tere'e lo peri lowe ma'e au te'eyei. Ane lu tere'e lo ahi tahe se au te'eyei. Ane lowe ma'e au te'eyei su, lowe peri ano wanu ta'ame. Lowe peri ano wanu umasiyeyi ta'ama.” *Ais 28:11-12*

Peri eite Meni Owane Pefine a'i au te'eye.²² Serai nomo peri tere'e tere'e se au te'eyei su, nomo lu taune werese Jisas lo peri umasisiya ape, nomo

^z 14:20 Ef 4:14

lowe ma'e Owane Sitewi lo marepi au te'e atuatu ta'ame. Nomo Owane Sitewi lo peri lu taune ma'e peri lo umasi ta'ame ape, au te'eyei su, lowe peri tere'e se yaru erasi a'i siyerowa. Serai Owane Sitewi nomo ma'e peri lo lu taune ma'e au te'e fiyarisawiyei su, nomo peri fene lo se fene ma'e au te'e areiyeyei. Owane Sitewi lo peri ape nomo werese ne au pati aniyei. Ahowa, Owane Sitewi lo peri ape lu taune Jisas lo peri umasiye ta'ama ape, peri ape lowe ma'e au pati anirowata.

²³ Serai lu taune werese Owane Sitewi lo wesi sahe ta'uweraiyei su, lowe Owane Sitewi ma'e peri tere'e tere'e se au te'eyei. Lu tamo, Owane Sitewi lo peri umasi ta'ame ape, Owane Sitewi lo wesi sahe wiyei su, lowe peri tere'e tere'e wanuwei. Lowe piye totयेi awere? Lowe lu taune werese ne apou totयेi, "Lowe werese meremereye a'i ne."^a ²⁴ Sosu lu taune werese Owane Sitewi lo wesi sahe ta'uweraiyei su, lowe werese Owane Sitewi lo etiri werese, mo'o heneraiyei ape, au te'eyei. Lowe Owane Sitewi lo peri, peri towafi lowe lo se au te'eyei su, lu taune werese Owane Sitewi lo peri wanu so'oruweyei. Serai lu tamo Owane Sitewi lo wesi papu wiyei su, lowe Owane Sitewi lo peri, peri towafi lowe lo se wanuwei. Owane Sitewi lai marepi lowe lo ma'e au te'e areiyeyei. Serai lowe Owane Sitewi lo peri wanuwei su, lowe apou totयेi, "Nomo Owane Sitewi lo yo seni umasi ta'ame. Marepi nomo lo luwaru a'i ne. Nomo marepi hepene nomo lo Owane Sitewi ne pei tote tawesi umasite."^b ²⁵ Serai lu taune ape mo Owane Sitewi lo peri wanuwei su, etiri werese, marepi sahe fareyareteye ape, Owane Sitewi lai etiri werese ape mo lu taune ma'e au atuatu areiyeyei. Serai etiri werese au atuatu areiyeyei su, lowe, lowe uporo ape'i onuwewe, Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyeyei. Lowe apou au te'eyei, "Owane Sitewi ne, le wiyeme a'i tene! Le fene mase ironamisiya."

Owane Sitewi ne au nine'iyei su fene etiri werese au fareraiyete.

²⁶ Serai kaiyemo mo. Piye etiri heneraiyei awere? Fene Owane Sitewi lo wesi sahe ta'uweraiyei su, meni ta yakowei ahi werese au te'ete. Meni tere'e ta Owane Sitewi lo peri pei au te'e atuatute. Meni tere'e ta Owane Sitewi lo marepi au te'e atuatute. Meni tere'e ta Owane Sitewi lo peri, peri tere'e tere'e se, au te'eyei. Meni ape peri tere'e tere'e se au te'eyei su, meni tere'e ta peri tere'e lo sitewi lu taune ma'e pei au te'e atuature. Serai fene ta'uweraiyei su, etiri werese eite lu taune ma'e pei au pati anite.^c ²⁷ Sosu ane apou totesiya. Lu tamo Owane Sitewi lo wesi sahe, peri tere'e se au te'ere me su, lu hesi lu hesi heta Owane Sitewi lo peri au te'eyei. Lu tomu ne'ese owe ape au te'ere. Meni ta'i a'i peri tere'e se pei au te'ere. Serai meni ape au te'e tepa'asiyei su, meni tere'e ta peri

^a 14:23 Ap 2:13   ^b 14:24 Jo 16:8   ^c 14:26 1 Ko 12:8-10

tere'e lo sitewi pei au te'ere. Sosu peri lo sitewi au te'e tepa'asiyei su, meni tere'e ta fara'u Owane Sitewi lo peri, peri tere'e se, au te'eyei. Sosu meni tere'e peri ape lo sitewi pei au te'ere. ²⁸ Peri ano wanure! Meni tere'e ta peri lo sitewi au te'e ta'ame su, meni ape Owane Sitewi lo peri, peri tere'e se, au te'eye ape, le Owane Sitewi lo wesi sahe owe ape au te'ere. Le marepi topo lo sahe au totere. Le aiwawe a'i Owane Sitewi ma'e marepi lo se au te'ere. ²⁹ Aiwawe a'i, lu hesi, lu hesi heta Owane Sitewi lo peri au te'e fiyari areiyeyei su, lu taune tere'e werese lowe peri ape pei au hese ereire. Peri ape Owane Sitewi ma'e fai awere? Lu lo marepi ma'e fai awere? Lowe peri ape pei au hese ereire.^d ³⁰ Owane Sitewi lo Hepene Wara'i meni ta ma'e Owane Sitewi lo marepi auwe su, meni ape pei sinere. Sosu le lu taune ma'e Owane Sitewi lo marepi au te'e areiyere. Sosu meni tere'e Owane Sitewi lo marepi he'i a'i aniyei su, meni tutawe, au te'eye ape, le saro onure. Serai meni tere'e ape Owane Sitewi lo marepi he'i aniyei ape, le Owane Sitewi lo marepi he'i a'i pei au te'e areiyere. ³¹ Lu taune tamo Owane Sitewi lo peri au te'ereme su, fara'u! Lu taune ta'i ta'i a'i Owane Sitewi lo peri pei au te'ere. Meni ta Owane Sitewi lo peri te'e tepa'asiyei su, sosu meni tere'e ta fara'u Owane Sitewi lo peri sine te'e fiyarire. Lu taune ta'i ta'i a'i au te'e fiyariyei su, le lu taune werese lo marepi au pati aniyei. ³²⁻³³ Serai fene Owane Sitewi lo iyape ei ani aroweyei ne ta'uweraiyei su, Owane Sitewi lai apou totesiya. "Lu taune werese aiwawe a'i owe ape sinere. Ahowa, lowe ta'i ta'i a'i fara'u sinerowawe, peri ano au te'e fiyarire. Lu taune werese sinerowawe, te'eyei su, ane peri lowe lo wanuwowata. Ane marepi fetane a'i totereme." Serai meni ta Owane Sitewi lo peri au te'eyei ne toteyei su, le apou totere, "Ane pereye Owane Sitewi lo peri au te'esiya awere? Piyete awere? Le marepi lo au hese ereiyei su, le fara'u Owane Sitewi lo peri au te'ere."

Serai lu taune werese Owane Sitewi lo wesi werese sahe, lowe Owane Sitewi lo yo seni ape pei umasire. ³⁴ Fene Owane Sitewi ne au te'e nine'iyei ne ta'uweraiyei su, taune werese Owane Sitewi lo wesi sahe peri owe ape te'ere. Owane Sitewi lo yo peri, apou a'i te'eye, "Taune werese towafi lowe lo unahi ironamite."^e ³⁵ Lowe Owane Sitewi lo peri wanu so'oruweyei ne toteyei su, lowe wesi towafi lowe lo sahe meni lowe lo ma'e te'e towerire. Lowe Owane Sitewi lo wesi sahe etiri ta te'e toweriyei su, lowe yo seni luwaru a'i irowei.

³⁶ Owane Sitewi lai peri lo tu fene ma'e auwe awere? Ahowa, le peri lo lu taune tere'e ma'e tu auwe. Sosu mo'o le peri lo fene ma'e auwe. Fene tutawe Owane Sitewi lo peri lu taune tere'e ma'e au te'e fiyariteye awere? Ahowa, le lu taune tere'e ma'e tu au te'eteye. ³⁷ Meni ta apou a'i totesiya su, "Ane Owane Sitewi lo au te'e siye meni pefine a'i ne. Owane Sitewi lo

^d 14:29 1 Te 5:21   ^e 14:34 1 Ko 11:3; 1 Ti 2:12

Hepene Wara'i marepi hepene ano papu ironamisiya.” Le apou a'i totesiya su, le etiri ape ne, ane fene ma'e au lesesiya ape, pei wanu so'oruwu etire. Etiri werese ape ne ane fene ma'e lese ausawi ape, Owane Sitewi lo etiri ape mo wiyeme a'i ne. Serai fene peri ano pei wanu umasinamite.^f 38 Ahowa, meni ta peri ano Owane Sitewi ma'e fai ape me'iyeni ma'e atati aruwei su, fene meni ape lo peri owe ape wanure.

³⁹Serai kaiyemo mo ano, fene Owane Sitewi lo marepi au te'e fiyariyei ne tote etite. Meni ta Owane Sitewi lo peri, peri tere'e tere'e se au te'eyei su, fene meni ape owe einamire. ⁴⁰Ahowa, etiri werese Owane Sitewi lo wesi sahe fene pei umasi fareraiyenamite. Fene yo seni marepi fetane a'i pei umasinamite.

Krais si tame norohuwe sineyei lo peri.

15 ¹Sosu a'i pe kaiyemo mo, ane peri tere'e fene ma'e au te'esiya. Ane tu fene mase iroteye su, ane Owane Sitewi lo peri fene ma'e au te'e fiyariye. Ane fene ma'e au te'eye su, fene Owane Sitewi lo peri wanu tawesi umasinamiye. Pereye nowe eite se fene Owane Sitewi lo peri ape ne tei kairefinamiteye. ²Fene Owane Sitewi lo peri wanu tote tawesiteye su, Owane Sitewi lai seni luwaru werese a'i fene lo au ani sasari pamowe po'uteye. Serai fene Owane Sitewi lo peri, ane fene ma'e au te'e ape, fene anite tawesinamiyei su, Owane Sitewi lai nowe ye'ewi su fene hene aniyei. Ahowa, fene Owane Sitewi lo peri me'iyeni ma'e atati arunati su, fene Owane Sitewi ne tote tawesi yei fene lo yahowa'i henerai.

³Ane tu fene mase ironamiteye su, ane Owane Sitewi lo peri tutawe fene ma'e au te'e fiyariye. Owane Sitewi lai ane ma'e peri lo tutawe auwe. Owane Sitewi lo peri tutawe apou a'i te'esiya, “Jisas Krais yo seni luwaru a'i nomo lo ne au temeniyeye.” Owane Sitewi lo peri apou a'i te'esiya.^g

⁴Krais temeniyeye su, lowe tahe pa'are lo tapiye fisiye yo papu fuwe. Sosu nowe hesi heta i henerai su, Owane Sitewi lai meni eime lo si tame norohuwe hene aniyeye. Owane Sitewi lo peri apou a'i te'esiya.^h ⁵Serai Jisas si tame hene aniyeye su, le meni Sifas ma'e iyape tere'e Pita, heneri. Sosu mo'o le lu feni pefine lo weniri ma'e heneri.ⁱ ⁶Sosu mo'o lu taune tomu ne'ese (500 aiwawe a'i) ta'uwerai su, le lowe werese ma'e nowe ta'i aiwawe a'i heneri. Lu feni ape mo ne, nowe pereye eite se lu taune tomu ne'ese awe sahe irosiya. Lu taune tewi oso a'i tamo temeniyeye. ⁷Sosu mo'o Jisas meni Jems ma'e siyeri. Sosu lu feni pefine lo werese a'i, le lowe ma'e siyeri.^j

⁸Sosu mo'o ye'ewi le ane ma'e henerai. Ane le siyeye. Ane le siyeye su, ane meni luwaru a'i ne. Ane peri lo wanu umasi ta'ame. Sosu le ane ma'e

^f 14:37 1 Jo 4:6   ^g 15:3 Ais 53:5-12   ^h 15:4 Mt 12:40; Ap 2:24-32   ⁱ 15:5 Lu 24:34; Mt 28:16-17   ^j 15:7 Lu 24:50

henerai su, ane peri lo wanu tote tawesi umasinamiteye.^k ⁹Serai ane lu feni lo yahowa'i a'i ne. Tu naifa ane lu taune werese ma'e Jisas lo peri umasinamiteye ape au luwaruwenamiteye. Serai lu tamo ane ne apou a'i totenamiye. "Meni ape, Pol, Jisas lo lu feni pefine a'i henerai ta'ama. Le meni luwaru a'i ne."^l ¹⁰Ahowa, Owane Sitewi lai ane ne au ferafereiye. Serai ane fara'u Jisas lo lu feni pefine a'i henerai. Owane Sitewi lai yo seni luwaru werese a'i ano ani sasari pamowe. Serai ane Jisas lo lu feni pefine henerai tepa'asiye. Sosu ane Jisas lo lu feni henerai su, ane wiyawi lo ta'ane tohotenamiteye. Ane lu feni tere'e lo ani ararowe. Ahowa, ane kairefi topo ano se wiyawi lo ta'ane ta'ame. Ane Jisas lo wiyawi Owane Sitewi lo feraferei se ta'ananamisiya.^m ¹¹Serai ane fene ma'e Owane Sitewi lo peri au te'eye su, aiwawe a'i lowe lai Owane Sitewi lo peri fene ma'e au te'e fiyariye su, ane so'oru ta'ama. Owane Sitewi lo peri fene ma'e au te'eteye su, fene Owane Sitewi lo peri wanu tote tawesi umasinamiteye.

**Owane Sitewi lai lu taune werese si tame
ta'ane norohuwe hene anirowa.**

¹²Sosu a'i pe ane Kraisi lo peri au te'e fiyariye su, ane fene ma'e apou au te'eye, "Owane Sitewi lai meni eime lo si tame norohuwe hene aniye." Lu tamo fene mase irosiya ape, lowe apou te'esiya, "Owane Sitewi lai lu taune werese si tame norohuwe hene anirowata." Fene piyene apou te'esiya awere? ¹³Owane Sitewi lai lu taune werese si tame norohuwe hene anirowata su, serai le a'i lai Kraisi, meni eime lo, aiwawe a'i si tame norohuwe hene ani ta'ame. ¹⁴Sosu Owane Sitewi lai Kraisi si tame norohuwe hene aniye ta'ama su, Owane Sitewi lo peri, nomo fene ma'e au te'eye ape, yahowa'i henerai. Serai Owane Sitewi lo peri fene ma'e yahowa'i henerai. Sosu Owane Sitewi lo peri fene ma'e yahowa'i henerai su, tote tawesiyei fene lo aiwawe yahowa'i henerai. ¹⁵Aiwawe Owane Sitewi lo peri wiyeme se ta'ama su, nomo areare siye lu pefine a'i henerai. Nomo Owane Sitewi lo peri wawero a'i au te'enamiyei. Serai nomo apou a'i te'esiya su, "Owane Sitewi lai Kraisi si tame norohuwe hene aniye." Sosu lu tamo, fene ma'e irosiya ape, apou te'eye. "Owane Sitewi lai lu taune si tame norohuwe hene anirowata." Nomo Owane Sitewi ne peri te'e areareye. Serai peri fene lo wiyeme a'i te'eye su, nomo lai Owane Sitewi lo areare siye lu pefine a'i ne. Owane Sitewi lai lu taune werese si tame norohuwe hene anirowata. ¹⁶Serai Owane Sitewi lai lu taune werese si tame norohuwe hene anirowata su, le aiwawe Kraisi si tame norohuwe ani ta'ame. ¹⁷Owane Sitewi lai Kraisi si tame norohuwe hene ani ta'ame su, tote tawesiyei fene lo Owane Sitewi ne yahowa'i

^k 15:8 Ap 9:3-6 ^l 15:9 Ef 3:8; 1 Ti 1:15 ^m 15:10 2 Ko 11:23

henerai. Tote tawesiyei fene lo Owane Sitewi ne yahowa'i henerai su, fene yo seni luwaru a'i marepi hepene papu ironamisiya. ¹⁸Serai lu taune tomu ne'ese Jisas lo peri wanu tawesi umasiye ape, lowe temeniyeye. Lowe temeniyeye su, lowe mi mi pasi pasi temeniye po'utenamitorowa. ¹⁹Serai nomo werese ironamisiya ape, nomo Kraisi lo te'e naneiyei ninawesiya su, lu taune tere'e werese lai nomo ne erasi a'i au ewiteyei.

²⁰Ahowa! Fene peri ano wanu etire! Kraisi temeniyeye su, Owane Sitewi lai le si tame norohuwe sine tepa'asiye. Wiyeme a'i tene! Tutawe Owane Sitewi lai le si tame norohuwe hene aniyeye. Sosu mo'o lu taune ape mo temeniyeye ape, Owane Sitewi lai lowe si tame norohuwe hene aniorowa. ²¹Tu naifa weriyei weriyei meni tutawe Owane Sitewi lo peri arisiteye. Serai meni ape lu taune werese aiwawe a'i temeniyeyei ne irowe. Serai lu taune werese temeniyerowa. Aiwawe a'i meni tere'e se Owane Sitewi lai lu taune werese si tame norohuwe hene aniorowa.ⁿ

²²Serai meni Adam Owane Sitewi lo peri arisiteye su, lu taune werese werese temeniyerowa. Sosu aiwawe meni Kraisi se le lu taune werese ma'e marepi hepene he'i a'i aurowa. ²³Sosu Owane Sitewi lai tu Kraisi si tame norohuwe hene aniyeye. Le a'i lai tutawe meni si tame hene aniyeye. Sosu mo'o Jisas hi awei ma'e si tame itoraiyei su, nomo werese, peri lo umasinamisiya ape, Owane Sitewi lai nomo si tame norohuwe hene aniorowa.^o

²⁴⁻²⁵Sosu a'i pe nowe ye'ewi se Kraisi si tame itorairowa su, le lu taune werese pei au noweinoweinamite. Sosu le etiri werese awei sahe au iro po'uterowa. Nowe ape se le awei lo lu owane werese aine tera'erowa. Le awei lo lu owane lo peri einamirowa. Sosu le awei lo kairefi werese ani ararosawirowa. Le hi awei sahe ironamirowa su, le etiri werese au noweinoweirowa. Serai le Satan lo ai lu werese ape mo au ani ararosawirowa su, le lu taune werese au noweinoweiteye ape, le Owane Sitewi, Tai lo, ereti ma'e si itiya'u hene aitirowa.^p ²⁶Airame ye'ewi lo ape mo, Kraisi au ani po'uterowa ape, le temeniyeyei lo seni au ani ararorowa.^q ²⁷Serai Kraisi si tame itorairowa su, etiri werese le ma'e ai atu ironamiye ape, le au ani ararosawirowa. Owane Sitewi lai tu naifa weriyei one towe lo sahe apou au leseye,

“Etiri werese le ma'e au ai atuteye ape, le au ani ararosawirowa.”

Le apou te'eye su, etiri werese le ma'e unahi ironamisiya. Owane Sitewi lai etiri werese le ma'e unahi fuwe. Serai Owane Sitewi tutawe etiri hire ma'e ironamisiya. Kraisi Owane Sitewi ma'e unahi ma'e ironamisiya.”

Sng 8:6

²⁸Sosu etiri werese Owane Sitewi ma'e unahi irowei su, le meni eime lo ma'e apou eiyei, “Meni eime ano, ne etiri werese au noweinoweite.”

ⁿ 15:21 Ro 5:12   ^o 15:23 1 Te 4:16; KTH 20:5   ^p 15:24-25 Mt 22:44   ^q 15:26 KTH 20:14

Serai Krai etiri werese au noweinowei tepa'asiyei su, le Owane Sitewi Tai Pefine a'i lo ma'e apou eiyei, "Ane etiri werese, ne ane ma'e au noweinoweiyei ne auwe ape, ane ne ma'e itiya'u auwei. Serai topo ane lai ne unahi ma'e fuwei." Serai Owane Sitewi lai meni eime Jisas lu taune werese aiwawe a'i au noweinoweinamirowa. Le a'i lai etiri werese au noweinoweinamirowa. Serai Owane Sitewi lai Meni Owane tutawe henerairowa.

²⁹Lu taune tamo Jisas lo peri umasinamisiya ape, sosu mo'o temeniyeye. Lowe sa'i se au ani hu ta'ame. Lu taune tamo apou toteye. "Lu taune ape mo sa'i se au ani hu ta'ame ape temeniyeye. Serai nomo Owane Sitewi lo wesi lu owane ma'e apou te'e toweriyei, 'Ne nomo lowe ne sa'i se tame au ani hure. Serai kaiyemo mo nomo lo temeniyeye ape nomo lowe ne sa'i se au ani huwei.' " Owane Sitewi lu taune werese si tame norohuwe anirowa ta'ama su, fene piyene lowe ne sa'i se au ani huwe aware? ³⁰Nomo omo werese ma'e Owane Sitewi lo peri au te'e fiyarisiya. Nomo Owane Sitewi lo peri au te'e fiyarisiya su, lu taune tamo apou te'eyei. "Nomo Pol lu feni lo mase aiwawe a'i lowe aine tera'eyei." Owane Sitewi nowe ye'ewi se nomo si tame norohuwe hene anirowata su, piyene nomo omo werese ma'e Owane Sitewi lo peri au te'esiya aware? Nomo apou so'oruwesiya, Owane Sitewi lai nowe ye'ewi se nomo si tame norohuwe hene anirowa. Serai lu tamo nomo aine tera'eyei su, Owane Sitewi lai nomo si tame norohuwe hene anirowa.^r ³¹Wiyeme a'i ne. Kaiyemo mo, ane fene ma'e Owane Sitewi lo peri au te'eye su, fene Owane Sitewi lo peri wanu umasinamiteye. Serai nomo Jisas Krai, Meni Owane Pefine a'i nomo lo papu ironamisiya su, ane marepi wisere a'i fene ne au totenamisiya. Ahowa, mi mi werese, lu tamo tomu ne'ese ane aine tera'eyei ne totesiya. Ane apou totesiya, "Lowe ane aine tera'eyei su, fara'u a'i ne. Owane Sitewi lai ane si tame norohuwe hene anirowa."^s ³²Lu taune tamo omo Efesus sahe you erawe wou a'i irosiya. Ane lu lo marepi wou totesiya. Ane omo Efesus sahe lu tamo ma'e ai te'e tiyatiteye su, etiri ape ane ne ani pati ani ta'ame. Ahowa, Owane Sitewi lai lu taune si tame norohuwe hene anirowata su, ai te'e tiyateye ape yahowa'i ne.

"Serai nomo fara'u ayei erasi are, Nomo yo seni luwaru a'i ironamiyei. Serai nomo etiri ape mo irowei su, nowe me'iyeye su nomo yahowa'i temeniyeyei." *Ais 22:13*

Ahowa, Owane Sitewi lai lu taune werese si tame norohuwe hene anirowa. Serai nomo yo seni asevaro a'i ironamite.^t ³³Fene peri ano wanu etire! Weiyai! Lu tamo fene owe ape au te'e arearete. Lu taune tamo yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, fene lowe aiwawe a'i ironamiyei su, lowe yo seni fene lo au luwaruwerowa. ³⁴Fene etiri asevaro werese totenamite.

^r 15:30 Ro 8:36   ^s 15:31 Ro 8:36   ^t 15:32 Sav 2:24; Lu 12:19-20; 2 Ko 1:8; 4:10-11

Yo seni eite wisere a'i ne. Fene yo seni luwaru a'i owe ape irote. Lu tamo, fene ma'e irosiya ape, lowe Owane Sitewi lo marepi so'oru ta'ama. Serai ane peri eite fene ma'e au te'esiya su, fene neritaseye teritesiya.

**Owane Sitewi tahe pa'are nomo lo si tame
ta'ane norohuwe hene anirowa.**

³⁵Ahowa, meni ta apou te'eyei, "Owane Sitewi lu taune si tame norohuwe hene anirowa su, piye ta yo le umasiyei awere? Piye tahe pa'are apou wou a'i awere?" ³⁶Ne meni meremereye a'i ne. Ne etiri ta so'oru ta'ama awere? Ne kewi so yehe sameyei ne totयेyei su, kewi so ape foro'oweye temeniyeyei wou a'i ne. Serai ne awei sahe yehe sameyei su, kewi so ape awei sahe perati wiraiyei. Le norohuwe he'i aniyei. Lu taune aiwawe a'i ne. Lu taune temeniyeyei su, Owane Sitewi lai lowe si tame norohuwe hene anirowa. Lowe marepi hepene he'i a'i anirowa. ³⁷Fene kewi ape yehe sameyei ne totयेyei su, fene kewi lo'uwe yehe same ta'ame. Ahowa, fene kewi so sameyei ne totयेyei su, fene kewi so foro'o a'i yehe sameyei. Etiri tomu ne'ese fene aiwawe a'i so foro'o yehe sameyei. Pameki, momo aiwawe a'i fene so foro'o yehe sameyei. ³⁸Fene kewi so foro'o a'i yehe sameyei su, Owane Sitewi lai marepi lo se kewi ma'e motowe patiye auwei. Owane Sitewi lai me so tere'e tere'e ma'e motowe patiye werese ta'i ta'i auwei.

³⁹Etiri werese, awei sahe irosiya ape, lowe tahe pa'are tere'e tere'e irosiya. Lu werese lowe tahe pa'are aiwawe ta'i a'i irosiya. Fe, you tahe pa'are tere'e tere'e irosiya. Irowe werese aiwawe a'i tahe pa'are tere'e irosiya. Sosu hare werese lowe tahe pa'are tere'e irosiya.

⁴⁰Fene tahe pa'are werese hire ma'e irosiya ape ne totere. Owane Sitewi lo ipari wisere a'i lowe tahe pa'are tere'e ironamisiya. Lowe lo tahe pa'are lu lo tahe pa'are wou ta'ame. Owane Sitewi lo ipari, tahe pa'are mi ta'i a'i atuatu tewi fiyarisiya. Sosu aiwawe awei lo lu tahe pa'are lo mi tere'e atuatu tewi fiyarisiya. ⁴¹Fene etiri werese hire ma'e irosiya ape ne totere. Poweiyе lo nihari ta'i a'i ne. Yame lo nihari tere'e siyеsiya. Sosu aiwawe a'i eiwariyemi werese lowe nihari tere'e siyеsiya. Eiwariyemi ta'i ta'i a'i nihari tere'e tere'e irosiya.

⁴²Owane Sitewi lai lu taune werese si tame norohuwe hene anirowa su, tahe pa'are nomo lo kewi so aiwawe a'i ne. Tahe pa'are nomo lo temeniye uwaseyei. Kewi so aiwawe a'i. Nomo kewi so yehe sameyei su, kewi so temeniye uwaseyei. Owane Sitewi lai nomo si tame norohuwe hene anirowa su, le nomo ma'e tahe pa'are tere'e aurowa. Tahe pa'are he'i a'i ape temeniyerowata. ⁴³Nomo temeniyeyei su, tahe pa'are nomo lo uwaseyei. Tahe pa'are uwaseyei ape, le nihari luwaru a'i ironamisiya.

---

^u 15:36 Jo 12:24

Ahowa, Owane Sitewi lai nomo si tame norohuwe hene anirowa su, le nomo ma'e tahe pa'are he'i a'i aurowa. Tahe pa'are he'i a'i nihari wisere a'i ironamirowa. Nomo temeniyeyei su, tahe pa'are nomo lo pere'e a'i ne. Owane Sitewi nomo si tame norohuwe hene anirowa su, tahe pa'are he'i a'i nomo lo kairefi pefine a'i henerairowa.^v 44 Nomo awei sato ironamisiya su, tahe pa'are nomo lo awei aiwawe a'i ne. Sosu nomo temeniyeyei su, Owane Sitewi lai nomo si tame norohuwe hene anirowa. Sosu le nomo ma'e tahe pa'are hepene he'i a'i aurowa. 45 Owane Sitewi lo one towe sahe meni ta apou leseye, "Meni tutawe Owane Sitewi lai ta'aneye ape iyape Adam. Owane Sitewi lai le ma'e marepi hepene norohuwe a'i auwe." Tahe pa'are nomo lo Adam he'i a'i wou a'i ne. Le nomo ma'e marepi hepene he'i a'i auwe. Serai nomo mi mi pasi pasi weriyei ironamitorowa.^w 46 Meni Adam awei sato iroteye su, le awei lo meni pefine a'i ne. Ahowa, meni ye'ewi Krai le marepi hepene he'i a'i aurowa. 47 Meni tutawe awei ma'e fai. Le awei lo meni a'i ne. Nowe mo'o se Owane Sitewi lai meni tere'e eimawesai. Meni ape lo iyape Jisas Krai. Le ni'arawe hire ma'e itorai. 48 Meni ape Adam ya'ariyei nomo lo ne. Serai nomo werese Adam aiwawe a'i ne. Nomo, Jisas Krai ne tote tawesi umasisiya ape, meni ape ni'arawe hire ma'e itorai ape wou a'i ne. Serai nomo werese marepi hepene pefine lo lu taune henerairowa. 49 Nomo werese awei sahe ironamisiya su, tahe pa'are nomo lo Adam lo tahe pa'are aiwawe a'i ne. Sosu nowe ye'ewi se nomo Owane Sitewi lo omo ma'e yaneyei su, nomo lo tahe pa'are Krai wou a'i ne.

⁵⁰ Sosu a'i pe ane fene ma'e au te'esiya. Fene peri ano wanure. Awei lo tahe pa'are fisa'i lowe witane a'i uwaseyei. Lowe Owane Sitewi lo omo ma'e yanerowata. Lu taune Owane Sitewi lo yo umasinamisiya ape, lowe tahe pa'are he'i a'i anirowa. Tahe pa'are he'i a'i lowe lo Krai lo tahe pa'are wou a'i ne. Tahe pa'are he'i a'i ape lowe uwaserowata.

⁵¹ Wanure. Ane peri fareyare a'i ta fene ma'e au te'e areiyesiya. Lu taune tamo lowe temeniye tepa'asiye. Sosu Jisas Krai si tame itorairowa su, nomo tewi a'i sato ironamirowa. Nomo temeniyerowa su, nomo sato ironamirowa su, nomo so'oru ta'ama. Ahowa, nomo temeniyerowa su, nomo tahe pa'are he'i a'i anirowa. Nomo sato ironamirowa su, nomo aiwawe a'i tahe pa'are he'i a'i anirowa.^x 52 Sosu nowe ye'ewi se Owane Sitewi lo ipari wisere a'i mene'e mapefuwe erasi faterowa. Mene'e mapefuwe faterowa su, Owane Sitewi lai tahe pa'are nomo lo witane mera'o aiwawe a'i tahe pa'are he'i a'i aurowa. Lowe mene'e mapefuwe lo no'u erasi wanurowa su, lu taune werese temeniye tepa'asiye ape, Owane Sitewi lai lowe si tame norohuwe hene anirowa. Serai lowe mi mi pasi pasi weriyei ironamirowa. Sosu nomo werese tahe pa'are he'i

^v 15:43 Fl 3:20-21   ^w 15:45 Stt 2:7   ^x 15:51 1 Te 4:15-17

a'i anirowa.^γ ⁵³ Owane Sitewi lai nomo ma'e tahe pa'are he'i a'i aurowa su, tahe pa'are he'i a'i nomo lo uwaserowata. Awei tahe pa'are nomo lo temeniyerowa. Serai Owane Sitewi lai marepi hepene he'i a'i nomo ma'e aurowa su, marepi hepene he'i a'i nomo lo mi mi pasi pasi weryei ironamitorowa.^z ⁵⁴ Serai nomo awei lo tahe pa'are arunatirowa su, nomo marepi hepene he'i a'i, sosu tahe pa'are he'i a'i anirowa. Aiwawe a'i Owane Sitewi nomo si tame norohuwe hene anirowa su, nomo mi mi pasi pasi ironamitorowa. Etiri ape mo henerairowa su, Owane Sitewi lo peri te'e naneiye wiyeme a'i henerairowa. Owane Sitewi lo peri te'e naneiye apou te'esiya,

“Ane temeniyeyei ma'e ai aturowa. Ane lai temeniyeyei werese au ani ararosawirowa.”

Ais 25:8

⁵⁵ Meni tere'e Owane Sitewi lo peri apou leseye,

“Temeniyeyei! Ne lai ane au ani ararosawirowata. Temeniyeyei! Ne lu taune werese nowe me'iyee su tame aine tera'erowata.”

Hos 13:14

⁵⁶ Owane Sitewi lo yo peri meni Moses auwe ape, apou te'eye, “Fene yo seni luwaru a'i owe ape irote.” Ahowa, lu taune werese Owane Sitewi lo yo peri arisinamiteye. Owane Sitewi lowe ma'e apou eiye, “Fene yo seni luwaru a'i irowei su, fene werese temeniyerowa. Fene werese fofowei erasi teriterowa.”^a ⁵⁷ Ahowa, Owane Sitewi lai Meni Owane Jisas Krai hi awei ma'e eimawesai. Le hire ma'e itorai. Le me tape'i sahe yo seni luwaru a'i werese nomo lo ne au temeniyeye. Serai nomo werese Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyete. Le seni luwaru werese a'i nomo lo ani sasari pamoweye. Sosu le marepi hepene he'i a'i nomo ma'e aurowa.

⁵⁸ Serai kaiyemo mo nomo lo, Ane fene werese ne marepi erasi a'i tote wawesiyenamisiya. Fene tote tawesiyei fene lo kairefi a'i teite. Fene owe ape fekeriyetite. Fene Meni Owane Pefine lo wiyawi ani tohotete. Fene owane lo wiyawi ta'aneyei su, Owane Sitewi lo wiyawi werese yahowa'i a'i henerairowata.

Owane Sitewi ma'e ma'aru auwei ne totesiya.

16 ¹ Sosu a'i pe ane fene ma'e peri tere'e au te'e areiyesiya. Fene ma'aru tamo ani ta'uweyewe, Owane Sitewi lo lu feni omo Jerusalem sahe, ma'aru ariye a'i ape, ausawiyei. Tu ane lu taune omo werese Galesia sahe apou ei toweriye. Serai lowe ma'aru tamo Owane Sitewi lo lu feni omo Jerusalem ma'e ausawi. Ane fene ma'e aiwawe a'i ei toweriyei.^b ² Owane Sitewi lai fene ma'e ma'aru tamo auwei su, fene nowe Nowe amou werese se ma'aru tewi a'i fene ani ta'uwe fute. Serai ane fene ma'e aiyyeyei su, fene ma'aru erasi a'i fu tepa'asiyeyei. Serai ane fene ma'e aiyyeyei su, ane ma'aru fene lo ei anirowata. ³ Sosu ane fene ma'e

^γ 15:52 Mt 24:31   ^z 15:53 2 Ko 5:4   ^a 15:56 Ro 7:13   ^b 16:1 Ro 15:25-26; 1 Ko 8:1-9

heneraiyei su, fene lu tamo ei ariariyere. Ane one towé tamo lowe mase le se ausawiyei. Sosu ane lu ape mo omo Jerusalem ma'e ma'aru werese fene lo mase eimawesawiyei. Sosu lu ape mo lu taune werese ma'aru, ariye a'i ape, fara'u nonetiyei. ⁴Ane lu ape mo aiwawe a'i iyei awere? Piyete awere? Ane so'oru ta'ama. Owane Sitewi lo marepi piye te'esiya awere? Ane Owane Sitewi lo marepi umasiyei.

Pol piye marepi totesiya awere?

⁵Ane omo pani Masedonia iyei ne totesiya. Ane omo pani Masedonia ma'e sewiye tepa'asiyei su, ane fene ma'e heneraiyei. ^c ⁶Ane omo Korin ma'e heneraiyei su, ane nowe tamo fene mase iroteyei. Yame ta'i yame hesi ane fene mase iroteyei. Ane so'oru ta'ama. Ane nowe naretei a'i fene mase iroteyei awere? Ane so'oru ta'ama. Ane omo tere'e ma'e iyei ne toteyei su, fene ane pati hetetire. ^d ⁷Ane nowe oso a'i fene mase iroteyei ne totesiya ta'ama. Ahowa, ane nowe pite a'i fene mase ironamiteyei ne totesiya. Ane Meni Owane Pefine a'i nomo lo lo marepi umasiyei.

⁸⁻⁹Ahowa, pereye nowe eite se ane omo Efesus sato irosiya. Lu taune tomu ne'ese Jisas lo peri wanu anireme. Sosu Juda ta'uwe hereiyei iyape Pasova, i tepa'asiyei su, ane lowe arunatirowawe, fene ma'e heneraiyei. Omo Efesus sahe lu tomu ne'ese Owane Sitewi lo peri einamisiya. Serai ane Owane Sitewi lo lu feni werese tote tawesiyei lowe lo au kairefিয়েই. ^e

¹⁰Sosu a'i pe meni ta iyape Timoti fene ma'e iyei su, fene le au noweinoweite. Le Owane Sitewi lo wiyawi aninamisiya. Ane wiyawi aiwawe a'i ta'anesiya. Serai fene marepi fetane a'i le ma'e aute. Serai le atoweiyerowata. ^f ¹¹Meni Timoti fene ma'e iroteyei su, fene apou owe ape totere, "Meni ape yo'orei meni. Marepi lo luwaru a'i ne. Nomo peri lo wanuwe ta'ama." Ahowa, fene werese luwaru a'i le ne owe ape totete. Le omo tere'e ma'e iyei ne toteyei su, fene le pati hene arosawire. Fene marepi fetane a'i le ma'e aute. Serai le ane ma'e si tame aiyei. Ane le lu tamo aiwawe a'i Owane Sitewi lo peri umasisiya ape, ninawesiya. ^g

¹²Sosu ane Apolos ne, kaiyemo nomo lo, fene ma'e au te'esiya. Ane le ma'e kairefi a'i se au te'eye, "Ne omo Korin ma'e sewiyeyei ne ire." Ahowa, marepi lo se apou a'i toteye, "Ahowa, pereye nowe eite se ane lowe ma'e sewiyeyei ne irowata. Sosu nowe mo'o su marepi ano ta'uwe tepa'asiyei su, ane lowe ma'e sewiyeyei ne iyei." ^h

Pol peri ye'ewi lo lowe ma'e au te'eteye.

¹³Mi mi werese fene yo seni luwaru werese a'i ape ne tei kairefiye noweinoweite. Tote tawesiyei fene lo kairefi a'i tei ironamite. Lu tamo

^c 16:5 Ap 19:21   ^d 16:6 Ro 15:24   ^e 16:8-9 Ap 19:8-10; 2 Ko 2:12   ^f 16:10 1 Ko 4:17

^g 16:11 1 Ti 4:12   ^h 16:12 1 Ko 3:6

fene ma'e au luwaruweyei su, fene owe ape atoweiye. Lowe fene ma'e au luwaruweyei ne toteyei su, fene kairefi a'i tei irote. ¹⁴Fene Owane Sitewi lo wiyawi ta'aneyei su, fene lu taune werese marepi erasi a'i tote wawesiyenamite. Sosu lowe ma'e au pati anite.

¹⁵Sosu kaiyemo mo, ane fene ma'e au te'esiya, Peri ano wanure. Fene Stefanas lo peri wanure. Ane omo pani Akaia sahe Owane Sitewi lo peri au te'eye su, le tani lo nohuweripi awaripi aiwawe a'i, lowe tutawe Owane Sitewi lo peri wanu umasinamiye. Pereye nowe eite se, lowe Owane Sitewi lo peri lu taune Jisas lo peri wanu umasinamisiya ape, lowe ma'e tote tawesiyei lowe lo au kairefiyeye.ⁱ ¹⁶Meni ape Owane Sitewi lo peri au te'e areiyeyei su, fene peri lo wanu umasinamite. Serai fene meni ape unahi onure. Sosu aiwawe a'i lu tamo, Owane Sitewi lo wiyawi ta'anesiya ape, meni ape wou a'i fene peri lowe lo wanu umasinamite.

¹⁷Ane fene siye ta'ame su, marepi ano orese a'i ne. Sosu fene lu hesi heta ane ma'e eimawesai. Lu ape mo Stefanas, Fortunatus, Akaius, lowe ane henerai su, ane marepi wisere erasi a'i toteye. Lowe yaru fene lo aniyeye. Serai lowe marepi ano au kairefiyeye. ¹⁸Lowe ane ma'e fai su, lowe peri heneruwe wisere a'i fene ne ane ma'e au te'esai. Lowe marepi wisere a'i ane ma'e auwe. Sosu fene peri ano wanuwe su, marepi fene lo aiwawe a'i au te'e wisereyeyei. Serai fene lu ape mo ne au te'e wisereyere.

Pol lowe ma'e au te'e wisereyesawi.

¹⁹Lu taune werese Owane Sitewi lo peri wanu umasinamisiya ape, omo pani Esia sahe lowe fene werese ma'e au te'e wisereyesawi. Nohuweripi Akwila, tani lo Prisila, lowesi fene ma'e erasi a'i au te'e wisereyesawi. Lu taune werese lowesi lo wesi sahe, Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyeyei ne ta'uwerai ape, lowe fene ma'e au te'e wisereyesawi. Lu taune werese ape mo Owane Sitewi lo peri wanu umasinamisiya.^j ²⁰Lu taune werese Owane Sitewi lo peri wanu tote tawesi umasinamisiya ape, lowe fene ma'e au te'e wisereyesawi. Fene Krai lo lu feni ta'i ta'i a'i tiyati eritere! Sosu eire, "Owane Sitewi lai fene ma'e au wisereyeyei."

²¹Ane Pol fene ma'e eriteyeyei ano lese ausawiyeyei. Ane Pol ereti topo ano se eriteyeyei ano fene ma'e lese ausawiyeyei.

²²Lu tamo Meni Owane Jisas Krai ne marepi erasi a'i tote wawesiyei ta'ame su, Owane Sitewi lai lowe ma'e fofowei erasi a'i au irowei. Sosu Owane Sitewi lowe yehe omo ma'e ani fu arosawirowa. Serai ane apou totesiya, Meni Owane Jisas Krai witane a'i si tame itorairowa.^k ²³Sosu Owane Jisas Krai lo ferafereiyeyei fene ma'e ironamiteyeyei. ²⁴Ane fene werese ma'e marepi erasi a'i Jisas lo iyape se tote wawesiyenamisiya. Wiyeme a'i tene! One towe ano tepa'asiye.

ⁱ 16:15 1 Ko 1:16   ^j 16:19 Ap 18:2,18,26   ^k 16:22 Ga 1:8-9